

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12190

[Total No. of Pages : 4

[6561]-201

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LCC-0501 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Write a detail note on Constituent Assembly in India and framing of the Constitution.

Q2) Discuss the various modes of acquisition and loss of Citizenship in India.

Q3) Evaluate in details the right to freedom of religion guaranteed under the Constitution of India.

Q4) Write a detailed note on freedom of speech and expression and reasonable restriction under the Indian Constitution.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** State and explain the concept of 'State' under Article 12 of the Indian Constitution. Explain the term 'other authorities' in light of Supreme Court judgment.
- Q6)** Discuss the object, purpose and scope of the Preamble of Constitution of India. Also discuss its utility in interpretation of Indian Constitution.
- Q7)** Article 32 is the soul of Indian Constitution. Discuss in the light of enforcement of Fundamental Rights.
- Q8)** Write a detailed note on Right against Exploitation in Constitution of India.
- Q9)** Write a detailed note on equality of opportunity in matters of public employment. Explain rationale for reservation for the post of backward classes.

PART - C

Q10) Write Short Notes on. (Any Two)

[2×5=10]

- a) Fundamental Duties
- b) Doctrine of Eclipse
- c) Double jeopardy
- d) Public Interest Litigation

Total No. of Questions : 10]

PE12190

[6561]-201

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LCC-0501 : CONSTITUTIONAL LAW - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.
 - 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) भारतातील संविधान सभा आणि संविधानाच्या रचनेवर तपशीलवार नोंद लिहा.

प्र.2) भारतातील नागरिकत्व मिळवण्याच्या आणि गमावण्याच्या विविध पद्धतींवर चर्चा करा.

प्र.3) भारतीय संविधानाच्या अंतर्गत हमी दिलेल्या धार्मिक स्वातंत्र्याच्या अधिकाराचे तपशीलवार मूल्यांकन करा.

प्र.4) भारतीय संविधानानुसार भाषण आणि अभिव्यक्ती स्वातंत्र्य आणि वाजवी निर्बंध यावर सविस्तर नोंद लिहा.

- प्र.5)** भारतीय संविधानाच्या कलम 12 अंतर्गत 'राज्य' ही संकल्पना सांगा आणि स्पष्ट करा. सर्वोच्च न्यायालयाच्या निकालाच्या प्रकाशात 'इतर सरकारी प्राधिकरण' ही संज्ञा स्पष्ट करा.
- प्र.6)** भारतीय संविधानाच्या प्रस्तावनेचा उद्देश, हेतू आणि व्याप्ती यावर चर्चा करा. तसेच भारतीय संविधानाचा अर्थ लावण्यात त्याची उपयुक्तता यावर चर्चा करा.
- प्र.7)** कलम 32 हा भारतीय संविधानाचा आत्मा आहे. मूलभूत हक्कांच्या अंमलबजावणीच्या प्रकाशात चर्चा करा.
- प्र.8)** भारतीय संविधानातील शोषण विरोधी अधिकारावर सविस्तर नोंद लिहा.
- प्र.9)** सार्वजनिक रोजगाराच्या बाबतीत संधीच्या समानतेवर एक सविस्तर नोंद लिहा. मागासवर्गीयांच्या पदासाठी आरक्षणाचे कारण स्पष्ट करा.

भाग-क

- प्र.10)** कोणत्याही दोन वर लघु टिपा लिहा. **[2×5=10]**

- अ) मूलभूत कर्तव्ये
- ब) ग्रहणाचा सिद्धांत (Doctrine)
- क) दुहेरी जोखीम (jeopardy)
- ड) जनहित याचिका

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12191

[Total No. of Pages : 4

[6561]-202

First Year LL.B

LCC - 0502: LAW OF CONTRACT - I

(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

Answer any two from the following:

[2×15=30]

Q1) What are the essentials of a valid contract?

Q2) What are the legal rules regarding a valid offer and valid acceptance?

Q3) Define free Consent? Write your answer with special reference to the coercion and undue influence.

Q4) “No consideration, No Contract” is a fundamental rule of the Indian Contract Act. Explain this rule in detail along with its exceptions. Support your answer with relevant case laws.

P.T.O.

PART - B

Answer any three from the following :

[3×10=30]

- Q5)** Discuss Lawful Object and Lawful Consideration. Explain when the object or consideration becomes unlawful under sec. 23.
- Q6)** What is mean by Quasi contracts? Write the different examples of Quasicontracts.
- Q7)** Write the necessary information on who has to perform the contract? What are the rules regarding the performance of reciprocal promises?
- Q8)** What are the different types of damages and rules governing them in case of the breach of contract? Discuss.
- Q9)** What is mean by Privity of contract explain it with exceptions.

PART - C

Q10) Write short notes on any two :

[2×5=10]

- Personal bars in specific relief.
- Contracts which can be specifically enforced.
- Novation and rescission of agreement.
- Supervening impossibility.

Total No. of Questions : 10]

PE12191

[6561]-202

First Year LL.B

LCC - 0502: LAW OF CONTRACT - I

(2023 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
 - 4) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

भाग-अ

खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

[2×15=30]

प्र.1) वैध कराराचे (Valid Contract) आवश्यक घटक कोणते? स्पष्ट करा.

प्र.2) वैध प्रस्ताव (Offer) आणि वैध स्वीकृती (Acceptance) याबाबतची कायदेशीर नियमे स्पष्ट करा.

प्र.3) 'मुक्त संमती' (Free Consent) याची व्याख्या करा. दडपशाही (Coercion) व अनुचित प्रभाव (Undue Influence) यांच्या विशेष संदर्भाने उत्तर लिहा.

प्र.4) "प्रतिफल नसल्यास करार नाही" हा भारतीय करार अधिनियमातील मूलभूत सिद्धांत आहे. हा सिद्धांत त्याच्या अपवादांसह व संबंधित प्रकरणांसह स्पष्ट करा.

भाग-ब

खालीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

[3×10=30]

प्र.5) वैध उद्देश्य (Lawful Object) व वैध प्रतिफल (Lawful Consideration) स्पष्ट करा. कलम 23 नुसार उद्देश्य किंवा प्रतिफल कधी अवैध (Unlawful) ठरते ते समजावून सांगा.

प्र.6) सदृश्य करार (Quasi-Contracts) म्हणजे काय? अशा करारांची विविध उदाहरणे द्या.

प्र.7) करार कोणाला पूर्ण करायचा असतो? करारातील परस्पर आश्वासनांच्या (Reciprocal Promises) अंमलबजावणीसंबंधी नियम स्पष्ट करा.

प्र.8) करारभंग (Breach of Contract) झाल्यास मिळणाऱ्या विविध नुकसानभरपाईचे (Damages) प्रकार व त्यांना नियंत्रित करणारे नियम स्पष्ट करा.

प्र.9) करारातील परक्यता (Privity of Contract) म्हणजे काय? त्याचे अपवाद स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) खालीलपैकी कोणतेही दोन विषयांवर संक्षिप्त टिपणे लिहा.

[2×5=10]

- अ) विशिष्ट दिलासा (Specific Relief) देण्यास असणारे वैयक्तिक अडथळे (Personal Bars)
- ब) ज्या करारांची विशिष्ट अंमलबजावणी करता येते.
- क) नूतनीकरण कराराचे रद्द करणे/रद्दीकरण (Rescission of Agreement)
- ड) अनपेक्षित अशक्यता (Supervening Impossibility)

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12192

[Total No. of Pages : 4

[6561]-203

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LAW

LCC-0503 : Family Law - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer question number 10 from Part C as directed. The question no. 10 is for 10 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) What are the conditions of valid adoption under the Hindu Adoptions and Maintenance Act, 1956.

Q2) Is Hindu Marriage still sacrament? Examine the present status of Hindu Marriage in the light of Hindu Marriage Act, 1955.

Q3) Elaborate the provisions of the dissolution of marriage under Muslim Marriage Act, 1939.

Q4) Explain the detail procedure for solemnization of marriage under Indian Christian Marriage Act, 1872.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Discuss provisions relating to alimony and maintenance under various laws.
- Q6)** Elucidate the concept and rationale behind Iddat. What are the provisions relating to period of Iddat in Shia and Sunni Laws?
- Q7)** Enumerate the grounds for divorce under the Paris Marriage and Divorce act, 1935. What is the Procedure for divorce by mutual consent under this act?
- Q8)** What are the provisions for Inter-Country adoption? Explain CARA guidelines.
- Q9)** States grounds available to Hindu wife for dissolution of marriage.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (Any Two)

[2×5=10]

- a) Write a critical note on live-in relationship
- b) Essentials of valid Muslim Marriage
- c) Divorce by mutual consent
- d) Dower

Total No. of Questions : 10]

PE12192

[65611]-203

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LAW

LCC-0503 : Family Law - I

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) निर्देशानुसार भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रं. 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) हिंदू दत्तक आणि निर्वाह कायदा, 1956 अंतर्गत वैध दत्तक घेण्याच्या अटी काय आहेत?

प्र.2) हिंदू विवाह अजूनही धार्मिक विधी आहे का? हिंदू विवाह कायदा, 1955 चे सध्याच्या चालू परिस्थितीत पुनरावलोकन करा.

प्र.3) मुस्लिम विवाह कायदा, 1939 अंतर्गत विवाह विघटनाच्या तरतुदींचे तपशीलवार वर्णन करा.

प्र.4) भारतीय ख्रिश्चन विवाह कायदा, 1872 अंतर्गत विवाह सोहळ्याची सविस्तर प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.5) विविध कायद्यांतर्गत पोटगी आणि देखभालीशी संबंधित तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.6) इद्दतमागील संकल्पना आणि तर्क स्पष्ट करा. शिया आणि सुन्नी कायद्यांमध्ये इद्दतच्या कालावधीशी संबंधित तरतुदी काय आहेत ?

प्र.7) पारशी विवाह आणि घटस्फोट कायदा, 1935 अंतर्गत घटस्फोटाची कारणे सांगा. या कायद्याअंतर्गत परस्पर संमतीने घटस्फोट घेण्याची प्रक्रिया काय आहे ?

प्र.8) आंतर-देश दत्तक घेण्यासाठी कोणत्या तरतुदी आहेत ? CARA मार्गदर्शक तत्त्वे स्पष्ट करा.

प्र.9) हिंदू पत्नीला विवाह विघटनासाठी उपलब्ध कारणे सांगा.

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लहान टीप मध्ये लिहा.

[2×5=10]

- अ) लिव्ह-इन-रिलेशनशिपवर टीप लिहा.
- ब) वैध मुस्लिम विवाहाच्या मूलभूत गोष्टी
- क) परस्पर संमतीने घटस्फोट
- ड) डॉवर

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12193

[Total No. of Pages : 4

[6561]-204

First Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC-0504 : LAW OF CRIMES

(2023 Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*
- 4) *Figures to the right indicate full marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Define the offence of Defamation under Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023. What are the exceptions to the offence of Defamation?

Q2) Discuss the provisions regarding the Right of Private Defence of the Body under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

Q3) What is Criminal Conspiracy? When it is Punishable? Is there any difference between Conspiracy and Unlawful Assembly?

Q4) Describe the law relating to Rape under the Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Define theft and distinguish it from Extortion with Illustrations.
- Q6)** Discuss the offence of kidnapping in detail. Distinguish it from abduction.
- Q7)** Define Mistake of Fact and mistake of Law and Distinguish between Mistake of Fact and Mistake of Law.
- Q8)** What are the essentials of the offence of 'Culpable Homicide'? Under what circumstances Culpable Homicide amounts to 'Murder'?
- Q9)** Define and explain 'Hurt' and 'Grievous Hurt' under Bharatiya Nyaya Sanhita, 2023. Distinguish between simple Hurt and Grievous Hurt.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (Any Two)

[2×5=10]

- a) Abetment
- b) Waging war against Government
- c) Stalking
- d) Death by Negligence
- e) Outraging the Modesty of Women

Total No. of Questions : 10]

PE12193

[6561]-204

First Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC-0504 : LAW OF CRIMES

(2023 Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण असतात.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण असतात.
 - 3) प्रत्येकी 5 गुण असलेल्या भाग-क मधील कोणत्याही दोन वर लहान नोट्स लिहा.
 - 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत मानहानीच्या गुन्ह्याची व्याख्या करा. मानहानीच्या गुन्ह्याला कोणते अपवाद आहेत?

प्र.2) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत शरीराच्या खाजगी संरक्षणाची अधिकारासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.3) गुन्हेगारी कट म्हणजे काय? ते कधी दंडनीय आहे? षड्यंत्र आणि बेकायदेशीर सभा यात काही फरक आहे का?

प्र.4) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत बलात्काराशी संबंधित कायद्याचे वर्णन करा.

प्र.5) चोरीची व्याख्या करा आणि उदाहरणांसह ते खंडणीपासून वेगळे करा.

प्र.6) अपहरणाच्या गुन्ह्याची सविस्तर चर्चा करा. ते अपहरणापासून वेगळे करा.

प्र.7) वस्तुस्थितीची चूक आणि कायद्याची चूक परिभाषित करा आणि वस्तुस्थितीची चूक आणि कायद्याची चूक यातील फरक ओळखा.

प्र.8) 'दोषी हत्या' या गुन्ह्यासाठी आवश्यक गोष्टी काय आहेत? कोणत्या परिस्थितीत दोषी मनुष्यवधाचे प्रमाण 'हत्या' आहे.

प्र.9) भारतीय न्याय संहिता, 2023 अंतर्गत 'हर्ट' आणि 'ग्रिव्हस हर्ट' परिभाषित करा आणि स्पष्ट करा. साधी दुखापत आणि गंभीर दुखापत यातील फरक करा.

प्र.10) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

- अ) प्रलोभन
- ब) सरकारविरुद्ध युद्ध पुकारणे
- क) पाठलाग करणे
- ड) निष्काळजीपणामुळे मृत्यू
- इ) स्त्रियांच्या विनयशीलतेचा अपमान करणे

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12196

[Total No. of Pages : 4

[6561]-207

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LAW

LDSE-0507 : Criminal Psychology & Criminal Sociology

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from part B. Each question in part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from part C. Each question in part C is for 5 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Explain in detail differential association theory. Give your opinion about, its modern day use for criminal investigation.

Q2) Define sociological theory. explain in detail social disorganization theory of crime and social structure. How far this theory is significant in understanding criminal behavior?

Q3) What is forensic psychology and discuss its history in detail. Explain how it can be applied in court and prison.

Q4) Explain in detail meaning purpose and scope of criminal psychology. What is psychological and psycho-analytical approach towards crime?

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** How the different approaches like investigative psychology and geographical approach help in criminal profiling?
- Q6)** Discuss the following.
- Concept of crime
 - Differential reinforcement theory
- Q7)** Explain in detail.
- Neutralization and drift theory.
 - Millers theory of lower-class delinquency.
- Q8)** Explain in detail relationship between mental illness and crime.
- Q9)** Discuss in detail, how self-control and self-esteem related to crime?

PART - C

Q10) Write Short Notes on (Any Two)

[2×5=10]

- Criminal behavior
- Merits and demerits of criminal profiling
- Define criminal psychology and role of criminal psychologist
- Labeling theory

Total No. of Questions : 10]

PE12196

[6561]-207

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LAW

LDSE-0507 : Criminal Psychology & Criminal Sociology

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.
 - 4) उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग-अ

[2×15=30]

- प्र.1)** विभेदात्मक संलग्नता सिद्धांत सविस्तर समजावून सांगा. तसेच आधुनिक काळातील गुन्हे तपास प्रक्रियेत या सिद्धांताचा उपयोग कसा होऊ शकतो, याबाबत आपले मत नोंदवा.
- प्र.2)** समाजशास्त्रीय सिद्धांत याची व्याख्या करा. गुन्ह्याचे सामाजिक विसंघटन आणि सामाजिक संरचना सिद्धांत सविस्तर समजावून सांगा. गुन्हेगारी वर्तन समजून घेण्यासाठी या सिद्धांताचे महत्त्व कितपत आहे, याचे स्पष्टीकरण द्या.
- प्र.3)** न्यायवैद्यक मानसशास्त्र म्हणजे काय? त्याचा इतिहास सविस्तरपणे मांडा. न्यायालयात आणि कारागृहात या शाखेचा कसा उपयोग केला जाऊ शकतो, हे स्पष्ट करा.
- प्र.4)** गुन्हेगारी मानसशास्त्र याचा अर्थ, उद्देश आणि कार्यक्षेत्र सविस्तर समजावून सांगा. गुन्ह्याबाबतचे मानसशास्त्रीय आणि मनोविश्लेषणात्मक दृष्टिकोन स्पष्ट करा.

प्र.5) तपास मानसशास्त्र आणि भौगोलिक दृष्टिकोन हे गुन्हेगाराचे व्यक्तिचित्रण तयार करण्यात कसे सहाय्य करतात, हे समजावून सांगा.

प्र.6) पुढील संकल्पनावर चर्चा करा.

- अ) गुन्हाची संकल्पना
- ब) विभेदात्मक पुनर्बलन सिद्धांत

प्र.7) सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

- अ) तटस्थीकरण आणि प्रवाह सिद्धांत
- ब) मिलरची कनिष्ठवर्गीय गुन्हेगारी सिद्धांत

प्र.8) मानसिक आजार आणि गुन्हा यांच्यातील संबंध सविस्तर स्पष्ट करा.

प्र.9) आत्मसंयम आणि आत्मसन्मान यांचा गुन्हेगारीशी कसा संबंध आहे, यावर सविस्तर चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) लहान टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

- अ) गुन्हेगारी वर्तन
- ब) गुन्हेगाराचे प्रोफाइल तयार करण्याच्या पद्धतीचे गुणदोष
- क) गुन्हेगारी मानसशास्त्राची व्याख्या आणि गुन्हेगारी मानसशास्त्रज्ञाची भूमिका
- ड) लेबलिंग सिद्धांत

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12197

[Total No. of Pages : 4

[6561]-208

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE-0508(d) : AGRICULTURAL MARKETING LAW

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Write the salient Features of the Model Act on the State Agricultural Produce Marketing. (The State Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 2016).

Q2) Explain in detail the powers and duties of Market Committee under The Maharashtra Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 1963.

Q3) Elucidate on the salient features and important provisions of the Agricultural and Processed Food Products Export Development Authority Act, 1985.

Q4) Write a detailed note on Agricultural Insurance in India.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Discuss the classification of markets. Explain the types of marketing under Agricultural Marketing Law.
- Q6)** Explain Direct Marketing. Establishment of Private Market and Farmer-Consumer Market.
- Q7)** Elucidate the Registration of Plant Varieties and Essentially Derived Variety under the Protection of Plant Varieties and Farmers Rights Act, 2001.
- Q8)** Discuss the National Food Securities Act, 2013 in detail.
- Q9)** Write the objectives and explain the important provisions of the Warehousing Corporations Act, 1962.

PART - C

Q10) Write Short Notes on (Any Two)

[2×5=10]

- a) Farmers' Rights under the Protection of Plant Varieties and Farmers Rights Act, 2001.
- b) Integrated Child Development Services (ICDS).
- c) State Agricultural Marketing Board under the Maharashtra Agricultural Produce Marketing (Development and Regulation) Act, 1963.
- d) Duration and effect of Registration and Benefits Sharing under the Protection of Plant Varieties and Farmers Rights Act, 2001.

Total No. of Questions : 10]

PE12197

[6561]-208

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LDSE-0508(d) : AGRICULTURAL MARKETING LAW

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) राज्य कृषी उत्पन्न विपणन (राज्य कृषी उत्पन्न विपणन) (विकास आणि नियमन) कायदा, 2016) या मॉडेल कायद्याची ठळक वैशिष्ट्ये लिहा.

प्र.2) महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न विपणन (विकास आणि नियमन) कायदा, 1963 अंतर्गत बाजार समितीचे अधिकार आणि कर्तव्ये सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

प्र.3) कृषी आणि प्रक्रिया केलेले अन्न उत्पादने निर्यात विकास प्राधिकरण कायदा, 1985 मधील ठळक वैशिष्ट्ये आणि महत्त्वाच्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील कृषी विम्यावर सविस्तर नोंद लिहा.

- प्र.5)** बाजारपेठांच्या वर्गीकरणाची चर्चा करा. कृषी विपणन कायद्यांतर्गत विपणनाचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र.6)** थेट विपणन, खाजगी बाजारपेठेची स्थापना आणि शेतकरी-ग्राहक बाजार स्पष्ट करा.
- प्र.7)** वनस्पती जातींचे संरक्षण आणि शेतकरी हक्क कायदा, 2001 अंतर्गत वनस्पती जाती आणि मूलतः व्युत्पन्न केलेल्या जातींची नोंदणी स्पष्ट करा.
- प्र.8)** राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा कायदा, 2013 ची सविस्तर चर्चा करा.
- प्र.9)** गोदाम महामंडळ कायदा, 1962 ची उद्दिष्टे लिहा आणि महत्त्वाच्या तस्तुदी स्पष्ट करा.

भाग-क

- प्र.10)** टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) **[2×5=10]**
- अ) वनस्पती जाती संरक्षण आणि शेतकरी हक्क कायदा, 2001 अंतर्गत शेतकऱ्यांचे हक्क
- ब) एकात्मिक बाल विकास सेवा (आयसीडीएस)
- क) महाराष्ट्र कृषी उत्पन्न पणन (विकास आणि नियमन) कायदा, 1963 अंतर्गत राज्य कृषी पणन मंडळ
- ड) वनस्पती जाती संरक्षण आणि शेतकरी हक्क कायदा, 2001 अंतर्गत नोंदणी आणि लाभ वाटपाचा कालावधी आणि परिणाम

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE12198

[Total No. of Pages : 4

[6561]-209

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LGE-0509 : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Attempt any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Attempt any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Attempt any two short notes from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Explain the theories justifying Intellectual Property Rights and discuss their relevance in modern IPR jurisprudence.

Q2) Examine the scope of copyright with respect to authorship, ownership, assignment and licensing under the Indian Copyright Act, 1957.

Q3) Critically examine the eligibility criteria for patentable inventions with reference to the Patents Act, 1970.

Q4) Analyse the protection of non-conventional trademarks and domain names under Indian and International law.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** What do you mean by Copyright? Discuss the Economic and Moral Rights Conferred by Copyright and Exceptions to Copyright Protection.
- Q6)** Discuss revocation and surrender of patents.
- Q7)** Write a note on assignment and transmission of trademarks.
- Q8)** Discuss piracy of registered designs and available remedies.
- Q9)** What do you mean by Geographical Indication? Explain the rights conferred by the registration of a GI.

PART - C

Q10) Write short notes. (Any 2)

[2×5=10]

- a) Eligibility Criteria of Geographical Indication
- b) Trade Secrets
- c) Registration of Designs
- d) Purpose of TRIPS Agreement

Total No. of Questions : 10]

PE12198

[6561]-209

First Year LL.B. (Three Years Law Course)

LGE-0509 : INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) बौद्धिक संपदा हक्कांचे समर्थन करणारे सिद्धांत स्पष्ट करा आणि आधुनिक बौद्धिक संपदा अधिकारांच्या न्यायशास्त्रात त्यांची प्रासंगिकता सविस्तर लिहा.

प्र.2) भारतीय कॉपीराइट कायदा, 1957 अंतर्गत लेखकत्व, मालकी, असाइनमेंट आणि परवाना या संदर्भात कॉपीराइटच्या व्याप्तीचे परीक्षण करा.

प्र.3) पेटंट कायदा, 1970 च्या संदर्भात पेटंट करण्यायोग्य शोधांसाठीच्या पात्रता निकषांचे टीकात्मक परीक्षण करा.

प्र.4) भारतीय आणि आंतरराष्ट्रीय कायद्यांतर्गत अपारंपरिक ट्रेडमार्क आणि डोमेन नावांच्या संरक्षणाचे विश्लेषण करा.

प्र.5) कॉपीराइट म्हणजे काय? कॉपीराइटद्वारे मिळालेले आर्थिक आणि नैतिक हक्क आणि कॉपीराइट संरक्षणातील अपवाद यावर चर्चा करा.

प्र.6) पेटंट रद्द करणे आणि परत करणे याविषयी सविस्तर लिहा.

प्र.7) ट्रेडमार्कच्या असाइनमेंट आणि ट्रान्समिशन या विषयी सविस्तर लिहा.

प्र.8) नोंदणीकृत डिझाईन्सची पायरसी आणि उपलब्ध उपायांवर माहिती लिहा.

प्र.9) भौगोलिक संकेत म्हणजे काय? भौगोलिक संकेत नोंदणीमुळे मिळणारे अधिकार स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) लघु टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[2×5=10]

- अ) भौगोलिक संकेतांचे पात्रता निकष
- ब) व्यापार गुपिते
- क) डिझाईनची नोंदणी
- ड) ट्रिप्स कराराचा उद्देश

Total No. of Questions : 6]

SEAT No. :

PE12248

[Total No. of Pages : 5

[6561]-210

First Year LL.B.

EPM0510 : ENGLISH

(CBCS 2023 Pattern) (Semester - I) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Part-I consists of objective questions. Each question carries 2 marks.

PART - I

Q1) Choose the correct option in the following questions:

[50]

- 1) He _____ an email to Nina.
 - i) Has send
 - ii) Sent
 - iii) Had send
 - iv) Will have send
- 2) Love is _____ universal language.
 - i) an
 - ii) a
 - iii) the
 - iv) none
- 3) She is really angry _____ me.
 - i) to
 - ii) for
 - iii) at
 - iv) on
- 4) She visited _____ three libraries in a day.
 - i) a
 - ii) an
 - iii) the
 - iv) none
- 5) Some the family members _____ not attend the wedding.
 - i) did
 - ii) does
 - iii) has
 - iv) none
- 6) Sever ties with someone means
 - i) to end the fight
 - ii) to start a fight
 - iii) to stop having a relationship
 - iv) to cause problem to someone
- 7) The opposite of authentic is:
 - i) fake
 - ii) original
 - iii) Positive
 - iv) genuine

P.T.O.

- 8) Identify the word that means the same: intelligent
- i) Precarious
 - ii) Saver
 - iii) Wise
 - iv) Superstitious
- 9) Choose the word which is opposite in meaning: clarify
- i) Succeed
 - ii) Permit
 - iii) Confuse
 - iv) Explain
- 10) Identify the word that is similar to: epoch
- i) era
 - ii) effort
 - iii) work
 - iv) alert
- 11) 'A stitch in time saves nine' means
- i) To confront the problem
 - ii) Addressing a small problem now avoids big problems later
 - iii) Getting all the clothes stitched well to suit someone
 - iv) To run away
- 12) Semantic ambiguity takes place due to
- i) Antonyms
 - ii) Homonymy
 - iii) Use of preposition in an ambiguous way
 - iv) None of these
- 13) Please reach the venue on time. Meet the coordinator. (Choose the correct compound sentence)
- i) Please reach the venue on time to meet the coordinator.
 - ii) Please reach the venue on time and meet the coordinator.
 - iii) Please reach the venue on time for meeting the coordinator.
 - iv) None of the above
- 14) I'm going home and sleeping for an hour. (Choose the correct complex sentence)
- i) I'm going home so that I can sleep for an hour.
 - ii) I'm sleeping for an hour at home.
 - iii) I'm sleeping home for an hour.
 - iv) None of the above
- 15) I _____ late for the lecture.
- i) was
 - ii) have
 - iii) had
 - iv) None of the above
- 16) Everyone _____ Neha attended the seminar.
- i) accept
 - ii) except
 - iii) expect
 - iv) None of the above

- 17) The word accused means
- A partner in crime
 - A person whose guilt is proven
 - A person who is alleged to have committed a crime
 - Respondent
- 18) The bills that pass in the Parliament are _____ as laws.
- adopted
 - adapted
 - adepted
 - None of these
- 19) What is the meaning of *ab initio*?
- in good faith
 - in bad faith
 - from the beginning
 - at the end
- 20) The foreign word *actus rea* means
- knowingly
 - unknowingly
 - with criminal intention
 - Criminal act
- 21) Ismail was given a gift by Raghu. (Choose the correct active voice)
- Raghu is giving Ismail a gift.
 - Raghu gave Ismail a gift.
 - Raghu was given Ismail a gift.
 - Raghu gives Ismail a gift.
- 22) He said to his parents, 'He _____ exercise from tomorrow.'
- is starting
 - was starting
 - starts
 - will start
- 23) Defendant means
- A person who gives solemn declaration under oath
 - A person who is accused of committing a crime
 - A person who brings a civil suit in a court of law
 - A person who confesses his crime
- 24) *Noscitur a sociis* means
- It is known by its neighbors
 - Express mention of one thing excludes all others
 - A guilty mind
 - None of these
- 25) What is the meaning of *Ubi jus ibi remedium*?
- It means that a person is not of good reputation
 - Where there is right there is remedy
 - A guilty mind
 - None of these

PART - II

Q2) Explain the following legal terms : (Any 5) **[10]**

- a) Accused
- b) Abetment
- c) Evidence
- d) Defendant
- e) Intestate
- f) Testimony
- g) Trial

Q3) Write a notice announcing a national level sports competition that is to be held in your college. **[10]**

OR

Write an application to your Principal asking for a medical leave of two weeks.

Q4) Discuss any five characteristics of language with appropriate examples. **[10]**

OR

Discuss any four types of meaning with examples.

Q5) Write a cohesive paragraph on 'Social media addiction.' **[10]**

OR

Write a précis of the following passage.

The climate crisis is no longer a distant threat but a present reality, characterized by rapid and unprecedented shifts in the Earth's atmosphere, oceans and ecosystems. Primarily driven by human activities since the Industrial Revolution—specifically the burning of fossil fuels, deforestation and industrial agriculture—the crisis has accelerated the accumulation of greenhouse gases like carbon dioxide and methane, trapping excess heat and warming the planet at a rate unseen in at least 10,000 years. As of 2024, global temperatures have reached record highs, approximately 1.55°C above pre-industrial levels, triggering a cascade of devastating consequences including more frequent and intense heatwaves, catastrophic flooding and prolonged droughts. These environmental shifts act as “threat multipliers,” exacerbating food and water insecurity, fueling conflict over dwindling resources and displacing millions as “climate refugees” from low-lying islands and vulnerable coastal regions. Beyond human impact, the crisis is causing a massive loss of biodiversity, with species struggling to adapt to rapidly changing habitats, acidifying oceans and melting polar ice. While international frameworks like the Paris

Agreement aim to limit warming to 1.5°C, achieving this requires urgent, transformative action across every sector-from a swift transition to renewable energy to restoring the planet's natural carbon sinks. The window to secure a livable future is closing, making it imperative for governments, businesses and individuals to move beyond promises and implement deep, sustained reductions in global emissions immediately.

Q6) Write an essay on one of the following:

[10]

- a) Indian Education System and its Future Challenges
- b) Global Climate Crisis

OR

Translate the following passage either in Marathi or in Hindi.

Healthy eating habits are the foundation of long-term physical and mental well-being, focusing on a balanced intake of diverse, nutrient-dense foods rather than strict deprivation. A core habit is prioritizing whole foods such as colorful fruits and vegetables, whole grains and lean proteins like fish, beans and nuts while limiting processed meats and refined starches. Additionally, it is essential to replace saturated and trans fats with healthy unsaturated oils, such as olive or canola oil and to significantly reduce the intake of added sugars and salt. Beyond food choices, adopting mindful eating practices-such as eating slowly to recognize fullness cues, maintaining consistent meal intervals and staying well-hydrated with water-further supports healthy metabolism and prevents overeating. Consistently practicing these habits significantly reduces the risk of chronic diseases like heart disease, diabetes and certain cancers while improving energy levels and mood.

SET B

Total No. of Pages: 02

Seat No.

Savitribal Phule Pune University, Pune
And
Ahmednagar Jilha Maratha Vidya Prasarak
New Law Collage
LL. B First 2023 Choice Based Credit System Sem.II

LCC 0601 Constitutional Law -II

Time:3Hours

Max.Marks: 70

Instructions to the Candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A, each question in Part 'A' carries 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B, each question in Part 'B' carries 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part C, each question in Part 'C' carries 5 marks.

PART -A

(15*2=30 Marks)

Q.1) The office of the Comptroller and Auditor General of India is the pivotal office in the Government of India which controls the entire financial system of the Country at the Union as well as State levels. What is the official Mandate of CAG'S office.

Q.2) Explain the provisions of the Indian Constitution for the settlement of Administrative relation between the Center and the States.

Q.3) Explain structure ,powers and functions of Union and State Legislature.

Q.4) Explain in brief the provisions relating to the Proclamation of emergency

PART - B (10*3=30 Marks)

Q.5) 'Supreme Court is the court of record'. Elucidate this statement in the light of Jurisdiction conferred on this Court.

Q.6) Enumerate Judicial Accountability in Indian Constitution.

Q.7) Explain various provisions of Distribution of Financial Powers.

Q.8) What is Bicameralism? Explain its advantages and disadvantages.

Q.9) Give an account of constitutional position of the Governor in State.

PART - C (5*2=10 Marks)

Q.10. Short Notes

1. Appropriation Bill
2. Doctrine of Pleasure
3. Attorney General, Advocate Generals
4. Financial Emergency

SET B

एकूण पृष्ठांची संख्या: 02

आसन क्र.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे

आणि

अहमदनगर जिल्हा मराठा विद्या प्रसारक

न्यू लॉ कॉलेज

एलएल. बी प्रथम 2023 चॉईस बेस्ड क्रेडिट सिस्टम Sem.II

LCC 0501 घटनात्मक कायदा -II

वेळ: ३ तास

कमाल. गुण: ७०

उमेदवारांना सूचना:

- १) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या, भाग 'अ' मधील प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.
- २) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या, भाग 'ब' मधील प्रत्येक प्रश्नाला १० गुण आहेत.
- ३) भाग क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या, भाग 'क' मधील प्रत्येक प्रश्नाला ५ गुण आहेत.

भाग-अ

(१५*२=३० गुण)

Q.1) भारताचे नियंत्रक आणि महालेखा परीक्षक यांचे कार्यालय हे भारत सरकारमधील प्रमुख कार्यालय आहे जे केंद्र तसेच राज्य स्तरावर देशाच्या संपूर्ण आर्थिक व्यवस्थेवर नियंत्रण ठेवते. CAG'S कार्यालयाचा अधिकृत आदेश काय आहे.

Q.2) केंद्र आणि राज्यांमधील प्रशासकीय संबंधांच्या तोडग्यासाठी भारतीय राज्यघटनेतील तरतुदी स्पष्ट करा.

Q.3) संघ आणि राज्य विधानमंडळाची रचना, अधिकार आणि कार्ये स्पष्ट करा.

Q.4) आणीबाणीच्या घोषणेशी संबंधित तरतुदी थोडक्यात स्पष्ट करा.

भाग - ब

(१०*३=३० गुण)

प्र.५) 'सर्वोच्च न्यायालय हे रेकॉर्डचे न्यायालय आहे'. या न्यायालयाला प्रदान केलेल्या अधिकारक्षेत्राच्या प्रकाशात हे विधान स्पष्ट करा.

Q.6) भारतीय संविधानातील न्यायिक उत्तरदायित्वाची गणना करा.

Q.7) आर्थिक अधिकारांच्या वितरणाच्या विविध तरतुदी स्पष्ट करा.

Q.8) द्वि सभागृह म्हणजे काय ? त्याचे फायदे आणि तोटे स्पष्ट करा.

प्र.९) राज्यातील राज्यपालांच्या घटनात्मक पदाचा लेखाजोखा द्या.

भाग- क

(५*२=१० गुण)

प्र.१०. टिपा लिहा.

1. विनियोजन विधेयक
2. डॉक्टरीन ऑफ प्लेजर
3. ऍटर्नी जनरल, ऍडव्होकेट जनरल्स
4. आर्थिक आणीबाणी

Total No. of Questions: 10

SEAT No.:

[Total No. of Pages: 2]

First Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC 0602: LAW OF CONTRACT – II

(2023 CBCS Pattern) (Semester II)

[Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 70]

Instructions to the candidates:

- 1) *All parts are compulsory.*
- 2) *Answer any Two questions from Part A. Each question carries 15 marks.*
- 3) *Answer any Three questions from Part B. Each question carries 10 marks.*
- 4) *Answer any Two questions out of four from Part C. Each question carries 5 marks.*
- 5) *Figure to the right indicate full marks.*

PART – A

[2 x 15 = 30]

Q1) Define contract of Guarantee. Discuss in detail modes of discharge of Surety.

Q2) Define and explain Bailment. Discuss rights and duties of Bailee. What are the modes of termination of Bailment?

Q3) What is contract of Sale? Explain, when property passes from seller to buyer as per the Sale of Goods Act, 1930.

Q4) Define Partnership. Discuss in detail modes of dissolution of Partnership Firm.

P.T.O.

PART – B

[3 x 10 = 30]

Q5) What is Pledge? Discuss essentials of valid Pledge as per the Indian Contract Act, 1872.

Q6) Discuss in detail duties of Agent towards the Principal and also towards third party.

Q7) State and explain differences between Contract of Indemnity and Contract of Guarantee.

Q8) What is delivery of goods? What are the rules as to delivery under the Sale of Goods Act, 1930?

Q9) When can a minor become a partner in a Partnership Firm? What are the rights and duties of minor admitted to the benefits of partnership?

PART – C

[2 x 5 = 10]

Q10) Answer any Two of the following:

- a) Rights of indemnity holder when sued.
- b) Sub Agent
- c) Conditions and Warranties
- d) Retirement of Partner

Total No. of Questions: 10

SEAT No.:

[Total No. of Pages: 2]

First Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC 0602: LAW OF CONTRACT – II

(2023 CBCS Pattern) (Semester II)

[Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 70]

उमेदवारांसाठी सूचना:

- 1) सर्व भाग अनिवार्य आहेत.
- 2) भाग अ अंतर्गत कोणतेही दोन प्रश्न उत्तर द्या. प्रत्येक प्रश्नाचे 15 गुण आहेत.
- 3) भाग ब अंतर्गत कोणतेही तीन प्रश्न उत्तर द्या. प्रत्येक प्रश्नाचे 10 गुण आहेत.
- 4) भाग क अंतर्गत चार प्रश्नांपैकी कोणतेही दोन प्रश्न उत्तर द्या. प्रत्येक प्रश्नाचे 5 गुण आहेत.
- 5) उजवीकडे दाखवलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

भाग – अ

[2 x 15 = 30]

Q1) हमीचा करार (Contract of Guarantee) काय आहे हे परिभाषित करा. हमीदाराच्या (surety) निर्गमनाच्या पद्धतींचे (modes of dissolution) सविस्तर वर्णन करा.

Q2) बैलमेन्ट (Bailment) ची व्याख्या करा आणि समजावून सांगा. बेली (Bailee) चे अधिकार आणि कर्तव्ये यावर चर्चा करा. बैलमेन्ट संपविण्याचे मार्ग कोणते आहेत?

Q3) वस्तू विक्रीचा (sale of goods) करार काय आहे? वस्तू विक्री कायदा, १९३० नुसार मालमत्ता विक्रेत्याकडून खरेदीदाराकडे कधी जाते ते स्पष्ट करा.

Q4) भागीदारीची व्याख्या करा. भागीदारी फर्मच्या विघटनाच्या पद्धतींचे सविस्तर वर्णन करा.

भाग - ब

[3 x 10 = 30]

- Q5) प्लेज म्हणजे काय? भारतीय करार कायदा, 1872 नुसार वैध प्लेजचे आवश्यक घटक चर्चा करा.
- Q6) एजंटच्या कर्तव्यांबाबत (duties of Agent) प्रमुखांच्या (Principal) तसेच तृतीय पक्षाच्या (Third Party) दृष्टीने सविस्तर चर्चा करा.
- Q7) भरपाईचा करार (contract of Indemnity) आणि हमी करार (contract of Guarantee) यातील फरक स्पष्ट करा आणि स्पष्टीकरण द्या.
- Q8) सामानाचे वितरण (delivery of goods) म्हणजे काय? 1930 च्या वस्तू विक्री कायदानुसार (The Sale of Goods Act, 1930) वितरणाबाबत काय नियम आहेत?
- Q9) अल्पवयीन व्यक्ती (minor) भागीदारी कंपनीत (partnership firm) भागीदार कधी बनू शकतो? भागीदारीच्या फायद्यांसाठी प्रवेश मिळालेल्या अल्पवयीन व्यक्तीचे अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत?

PART - C

[2 x 5 = 10]

Q10) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या:

- a) नुकसानभरपाईधारकाचे हक्क जेव्हा त्याच्यावर खटला चालविला जातो. (Rights of indemnity holder when sued)
- b) उप एजंट (Sub Agent)
- c) अटी आणि हमी (Conditions and Warranties)
- d) भागीदाराची निवृत्ती (Retirement of Partner)

[Total No. of Question: 10]

SEAT No. -

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE

And

NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LCC 0603: FAMILY LAW - II

(2023 CBCS Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks : 70

Instructions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.
- 3) Answer any two questions from Part C. Each question carry 05 marks.

PART –A

[2X15 =30]

- Q1) Examine the relevance of Doctrine of Notional Partition in the light of Hindu Succession (Amendment) Act, 2005.
- Q2) Explain the nature and essential characteristics of Hiba under Muslim Law. Discuss in detail the legal provisions relating to Hiba, including the concept and validity of gifts made during Marz-ul-Maut.
- Q3) Discuss law relating to appointment, removal, powers and duties of 'Mutawali' under the Muslim Law.
- Q4) Discuss the provisions relating to intestate succession applicable to Parsis and persons other than Parsis under the Indian Succession Act, 1925.

PART- B

[3X10=30]

- Q5) Examine the legal position, powers, and duties of the Karta in a Hindu Joint Family.
- Q6) Explain the right of pre-emption (shufa) under Muslim law. Discuss its nature, who can claim it and the legal effect of exercising this right.
- Q7) Discuss 'Will' and 'Codicil'. State the rules of its execution.

P.T.O

Q8) Explain fully the law relating to 'Domicile' under the Indian Succession Act, 1925.

Q9) Explain the law relating to 'Wasiyat' under the Muslim Law.

PART -C

[2X5=10]

Q10) Solve any 2 of the following:

- a) C, a member of a military force is sent for training, where he makes a privilege will and during training dies. Explain the effect of his will.
- b) X, an unmarried Hindu female dies intestate. Her real Sister, real brother and stepmother claim shares in the property of X. What will be the shares of each one of them.
- c) M, a Muslim male makes a gift of his undivided share in land to his friend Y. State the effect of this gift.
- d) P, a Parsi female died intestate leaving behind her father, son and daughter. Distribute her property.

Total No. of Questions: 10

SEAT No.

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
AND
NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LCC 0603: FAMILY LAW - II
(2023 CBCS Pattern) (Semester-II)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३तास]

[एकुणगुण: ७०

परीक्षार्थीसाठी सूचना:

१. प्रश्न पत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.
२. भाग अ मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नास १५ गुण आहेत.
३. भाग ब मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नास १० गुण आहेत.
४. भाग क मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नास ०५ गुण आहेत.

भाग - अ

[२ x १५= ३०]

प्रश्न १) हिंदू वारसा (सुधारणा) अधिनियम, २००५ च्या संदर्भात 'काल्पनिक फाळणीच्या सिद्धांताच्या' (Doctrine of Notional Partition) प्रासंगिकतेचे परीक्षण करा.

प्रश्न २) मुस्लिम कायद्यांतर्गत 'हिबा' चे स्वरूप आणि आवश्यक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. 'मर्ज-उल-मौत' (मृत्यूशय्येवर असताना) दरम्यान दिलेल्या भेटीची संकल्पना आणि वैधता यासह हिबाशी संबंधित कायदेशीर तरतुदीची सविस्तर चर्चा करा.

प्रश्न ३) मुस्लिम कायद्यांतर्गत 'मुतवल्ली'ची नियुक्ती, हकालपट्टी, अधिकार आणि कर्तव्ये यासंबंधीच्या कायद्याची चर्चा करा.

प्रश्न ४) भारतीय वारसा कायदा, १९२५ अंतर्गत पारशी आणि पारशी नसलेल्या व्यक्तींना लागू असलेल्या 'निर्वसीयती वारसा' संबंधी तरतुदीची चर्चा करा.

भाग - ब

[३x१०=३०]

प्रश्न ५) हिंदू अविभक्त कुटुंबातील 'कर्ता' (Karta) याचे कायदेशीर स्थान, अधिकार आणि कर्तव्यांचे परीक्षण करा.

प्रश्न ६) मुस्लिम कायद्यांतर्गत 'शुफा' स्पष्ट करा. त्याचे स्वरूप, हा अधिकार कोण मागू शकतो आणि हा अधिकार बजावण्याचे कायदेशीर परिणाम यावर चर्चा करा.

प्रश्न ७) 'मृत्युपत्र' (Will) आणि 'कोडिसील' (Codicil/पुरवणी मृत्युपत्र) यावर चर्चा करा. त्यांच्या अंमलबजावणीचे नियम सांगा.

प्रश्न ८) भारतीय वारसा कायदा, १९२५ अंतर्गत 'अधिवास' (Domicile) संबंधी कायदा पूर्णपणे स्पष्ट करा.

प्रश्न ९) मुस्लिम कायद्यांतर्गत 'वसीयत' संबंधी कायदा स्पष्ट करा.

भाग - क

[२x५= १०]

प्रश्न १०) खालीलपैकी कोणतेही २ प्रश्न सोडवा:

अ) 'C' हा लष्करी दलाचा सदस्य आहे, त्याला प्रशिक्षणासाठी पाठवले जाते, जिथे तो 'विशेषाधिकार प्राप्त मृत्युपत्र' (Privilege Will) तयार करतो आणि प्रशिक्षणादरम्यान त्याचा मृत्यू होतो. त्याच्या मृत्युपत्राचा परिणाम स्पष्ट करा.

ब) 'X' या अविवाहित हिंदू महिलेचा निर्वसीयती (Intestate) मृत्यू होतो. तिची सख्खी बहीण, सख्खा भाऊ आणि सावत्र आई 'X' च्या मालमत्तेत वाटा मागतात. त्यापैकी प्रत्येकाचा हिस्सा काय असेल?

क) 'M' हा मुस्लिम पुरुष त्याच्या जमिनीतील अविभक्त हिस्सा (Undivided Share) त्याचा मित्र 'Y' याला भेट म्हणून देतो. या भेटीचा परिणाम सांगा.

ड) 'P' या पारशी महिलेचा निर्वसीयती मृत्यू झाला. तिच्या पश्चात तिचे वडील, मुलगा आणि मुलगी असा परिवार आहे. तिच्या मालमत्तेचे वाटप करा.

Total No. of Questions: 10

SEAT No.

**SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
AND
NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR.
First Year LL.B. (Three Year Course)
LCC 0604: Jurisprudence
(2023 CBCS Pattern) (Semester-II)**

[Time: 3 Hours]

[Max. Marks: 70]

Instructions to the candidates:

- 1) All Parts are compulsory.
- 2) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.
- 3) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.
- 4) Answer any two out of five questions from Part C. Each question in Part C carries 05 marks
- 5) Figures to the right indicate full marks.

PART - A

[2 x 15 = 30]

- Q1) Critically examine the significance of 'Legislation' as source of law and explain the merits of Legislation over precedent and custom.
- Q2) Explain the concept of volkgeist and Savigny's theory of Law.
- Q3) Discuss and evaluate in detail the Austin's Positive Law Theory.
- Q4) Explain Pure Theory of Law expounded by Kelsen. State its merits and demerits and its relevance to Indian Legal System.

P.T.O

PART - B

[3x10 = 30]

- Q5) Explain H.L.A Hart's Concept of law.
- Q6) Explain Hohfeldian analysis of rights-correlation of rights and duties.

Q7) Explain the concept of “Legal Personality” and explain the theories of corporate personality.

Q8) Define *Precedent*. Discuss its nature and explain the various theories of precedent with the help of relevant case laws.

Q9) Discuss characteristics of Legal Rights and kinds of rights.

PART -C

[2 x 5 = 10]

a) Strict Liability

b) Characteristics of ownership

c) Legal Personality of Unborn Person

d) Law and Morality

Total No. of Questions: 10

SEAT No.

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
AND
NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR.
First Year LL.B. (Three Year Course)
LCC 0604: Jurisprudence
(2023 CBCS Pattern) (Semester-II)
(मराठी रुपांतर)

[वेळ: ३ तास]

[कमाल गुण: ७०]

सूचना:

- १) सर्व भाग अनिवार्य आहेत.
- २) भाग-अ मधील कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नासाठी १५ गुण आहेत.
- ३) भाग-ब मधील कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नासाठी १० गुण आहेत.
- ४) भाग-क मधील पाच पैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. प्रत्येक प्रश्नासाठी ५ गुण आहेत.
- ५) प्रश्नाच्या उजवीकडे दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवते.

भाग-अ

[२×१५=३०]

- प्र१) लेजिस्लेशन हा कायद्याचा स्रोत म्हणून त्याचे महत्त्व समीक्षक दृष्टीने परीक्षण करा. साथच, प्रिसिडेंट आणि प्रथेपेक्षा (कस्टम) लेजिस्लेशनचे फायदे स्पष्ट करा.
- प्र२) "व्होल्कगीस्ट" (Volkgeist) या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण द्या आणि साविन्याचा कायदा सिद्धांत चर्चा करा.
- प्र३) ऑस्टिनचा "प्रत्यक्षवादी कायदा सिद्धांत" (पॉझिटिव्ह लॉ थिअरी) चे तपशीलवार विवेचन आणि मूल्यमापन करा.
- प्र४) केल्सेनचा "शुद्ध कायदा सिद्धांत" (प्युअर थिअरी ऑफ लॉ) स्पष्ट करा. या सिद्धांताचे गुणदोष आणि भारतीय कायदा व्यवस्थेतील प्रासंगिकता सांगा.

भाग-ब

[३×१०=३०]

- प्र5) एच.एल.ए. हार्टची "कायदा संकल्पना" (Concept of Law) स्पष्ट करा.
- प्र6) होहफेल्डचे हक्क-कर्तव्यांच्या परस्परसंबंधाचे विश्लेषण (Hohfeldian Analysis of Rights) स्पष्ट करा.
- प्र7) प्रिसिडेंट ची व्याख्या करा. प्रिसिडेंटचे स्वरूप चर्चा करा आणि संबंधित केस लॉच्या मदतीने नजीरचे विविध सिद्धांत स्पष्ट करा.
- प्र8) "कायदेशीर व्यक्तिमत्त्व" (लेगल पर्सनॅलिटी) या संकल्पनेचे स्पष्टीकरण द्या आणि संस्थात्मक व्यक्तिमत्त्वाचे सिद्धांत (थिअरीज ऑफ कॉर्पोरेट पर्सनॅलिटी) सांगा.
- प्र9) कायदेशीर हक्कांची वैशिष्ट्ये आणि हक्कांचे प्रकार यावर चर्चा करा.

भाग-क

[२×५=१०]

- प्र१०) पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा:
- अ) कठोर जबाबदारी (Strict Liability)
- ब) मालकीची वैशिष्ट्ये (Characteristics of Ownership)
- क) अजन्मे व्यक्तीचे कायदेशीर व्यक्तिमत्त्व (Legal Personality of Unborn Person)
- ड) कायदा आणि नैतिकता (लॉ अँड मॉरॅलिटी)

Total No. of Questions: 10

SEAT No.

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
AND
NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0607 - Penology and Victimology
(2023 CBCS Pattern) (Semester-II)

[Time: 3 Hours]

[Max. Marks : 70]

Instructions to the candidates:

- 1) All Parts are compulsory.
- 2) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A carries 15 marks.
- 3) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B carries 10 marks.
- 4) Answer any two out of five questions from Part C. Each question in Part C carries 05 marks
- 5) Figures to the right indicate full marks.

PART - A

[2 x 15 = 30]

- Q1) Define Punishment and discuss the various theories of Punishment.
- Q2) Discuss the problems of Indian prisons and examine the prison reforms through legislative and judicial trends.
- Q3) Define victim and victimology. Explain the theories of victimization and the impact of victimization.
- Q4) Explain the legal function of Police.

SEAT No.

No. of Questions: 10

PART - B

[3x10 = 30]

- Q5) Explain the police structure and organization on State Level in India.
- Q6) Explain the types of prisons and prisoners in India.
- Q7) Discuss the constitutional provisions relating to the rights of victims in India.
- Q9) Explain in detail the concept of Parole. Distinguish between parole and furlough.

PART - C

[2 x 5 = 10]

Q10) Answer any two of the following: -

- a) Advantages of Open Prison
- b) Principles of Policing
- c) Secondary victimization
- d) Crime Control Mechanism

SEAT No.

Total No. of Questions: 10

PART - B

[3x10 = 30]

- Q5) Explain the police structure and organization on State Level in India.
- Q6) Explain the types of prisons and prisoners in India.
- Q7) Discuss the constitutional provisions relating to the rights of victims in India.
- Q9) Explain in detail the concept of Parole. Distinguish between parole and furlough.

PART - C

[2 x 5 = 10]

Q10) Answer any two of the following: -

- a) Advantages of Open Prison
- b) Principles of Policing
- c) Secondary victimization
- d) Crime Control Mechanism

Total No. of Questions: 10

SEAT No.

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY, PUNE
AND
NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR
First Year LL.B. (Three Year Course)
LDSE 0607 - Penology and Victimology
(2023 CBCS Pattern) (Semester-II)
(मराठी रुपांतर)

वेळ: ३ तास]

[एकुण गुण: ७०

परीक्षार्थीसाठी सूचना:

१. प्रश्नपत्रिकेतील सर्व भाग सक्तीचे आहेत.
२. भाग अ मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नास १५ गुण आहेत.
३. भाग ब मधील कुठलेही तीन प्रश्न सोडवा. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नास १० गुण आहेत.
४. भाग क मधील कुठलेही दोन प्रश्न सोडवा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नास ०५ गुण आहेत.

भाग - अ

[२x १५= ३०]

प्र.१) 'शिक्षा' याची व्याख्या करा आणि शिक्षेच्या विविध सिद्धांतांवर चर्चा करा.

प्र.२) भारतीय तुरुंगातील समस्यांची चर्चा करा आणि वैधानिक व न्यायिक कलानुसार तुरुंग सुधारणांचे परीक्षण करा.

प्र.३) पीडित (Victim) आणि पीडितशास्त्र (Victimology) याची व्याख्या करा. पीडितत्वाच्या सिद्धांतांबद्दल आणि पीडितत्वाचा परिणाम स्पष्ट करा.

प्र.४) पोलिसांची कायदेशीर कार्ये स्पष्ट करा.

P.T.O

भाग - ब

[३x१०=३०]

- प्र. ५) भारतातील राज्यस्तरीय पोलिस संरचना व संघटना स्पष्ट करा.
- प्र. ६) भारतातील तुरुंगांचे प्रकार आणि कैद्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.
- प्र. ७) भारतातील पीडितांच्या हक्कांशी संबंधित संविधानिक तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र. ८) 'पॅरोल' ही संकल्पना सविस्तर स्पष्ट करा. पॅरोल आणि फर्लो मधील फरक स्पष्ट करा.

भाग - क

[२x५= १०]

प्र. १०) थोडक्यात टीपा लिहा: - (कोणतेही २)

- अ) खुल्या तुरुंगाचे फायदे
- ब) पोलीस प्रशासनाची तत्त्वे
- क) द्वितीयक पीडितत्व (Secondary Victimization)
- ड) गुन्हे नियंत्रण यंत्रणा

SAVITRIBAI PHULE PUNE UNIVERSITY

And

NEW LAW COLLEGE, AHILYANAGAR

First Year LL.B. (Three Year Course)

LGE0609: MEDIA LAW.

(2023 Pattern) (Semester – II)

Time : 03 Hours

Max. Marks: 70

Instructions to candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question carry 15 marks.
 - 2) Answer any three questions from Part B. Each question carry 10 marks.
 - 3) Answer questions no. 10 from Part C as directed. Question No. 10 is for 5 marks.
-

Part A

15x2=30

- Q 1 What is media? What is difference between media and communication? Explain various kinds of media.
- Q 2 Explain history of press along with different theories of press.
- Q.3 Explain various facets of speech and expression under article 19(1)(a) of Indian constitution in the context of the press.
- Q 4 Explain legal dimensions of media and criminal law in relation to sedition, obscenity and defamation.

Part B.

10x3 =30

- Q.5 Give objects, statement of reasons and salient features of Cable Television Network (Regulations) Act, 1995.
- Q 6 What is mean by advertisement? Whether commercial advertisement are included under article 19(1)(a) of Indian constitution, support your answer with appropriate case laws.
- Q.7 what is mean by media trial? What is 200 th report of Indian law commission.
- Q.8 Explain 101 the report of law commission on freedom of press.
- Q 9 Explain in detail importance of media in democratic country like India

Part C.

5x2=10

Q.10 Write a short note any two

- 1 press council of India
- 2 Right to privacy and media
- 3 Board of censor
- 4 RTI Act and freedom of press.

सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ

आणि

न्यू लॉ कॉलेज, अहिल्यानगर

प्रथम वर्ष एलएलबी (तीन वर्षांचा अभ्यासक्रम)

एलजीई०६०९: मीडिया लॉ

(२०२३ पॅटर्न) (सेमिस्टर - II)

वेळ : ०३ तास

कमाल गुण : ७०

उमेदवारांसाठी सूचना:

- १) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला १५ गुण आहेत.
- २) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला १० गुण आहेत.
- ३) भाग क मधील प्रश्न क्रमांक १० ची उत्तरे निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्रमांक १० हा ५ गुणांसाठी आहे.

भाग अ.

१५ x २ = ३०

प्रश्न १ माध्यम म्हणजे काय? माध्यम आणि संप्रेषण यात काय फरक आहे. विविध प्रकारच्या माध्यमांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न २ माध्यमांच्या इतिहासासह विविध सिद्धांतांचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न ३ भारतीय संविधानाच्या कलम १९(१)(अ) अंतर्गत प्रेसच्या संदर्भात भाषण आणि अभिव्यक्तीचे विविध पैलू स्पष्ट करा.

प्रश्न ४ राजद्रोह, अश्लीलता आणि बदनामी यांच्या संदर्भात माध्यमांचे आणि फौजदारी कायद्याचे कायदेशीर परिमाण स्पष्ट करा.

भाग-ब

१० x ३ = ३०

प्रश्न ५ केबल टेलिव्हिजन नेटवर्क (नियम) कायदा, १९९५ चे उद्दिष्टे, कारणे आणि ठळक वैशिष्ट्ये सांगा.

प्रश्न ६ जाहिरातीचा अर्थ काय आहे? भारतीय संविधानाच्या कलम १९(१)(अ) अंतर्गत व्यावसायिक जाहिरातीचा समावेश आहे का, योग्य केस कायदांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.

प्रश्न ७ माध्यम चाचणीचा अर्थ काय आहे? भारतीय कायदा आयोगाचा २०० वा अहवाल काय आहे.

प्रश्न ८ कायदा आयोगाच्या प्रेस स्वातंत्र्यावरील १०१ व्या अहवालाचे स्पष्टीकरण द्या.

प्रश्न ९ भारतासारख्या लोकशाही देशात माध्यमांचे महत्त्व सविस्तरपणे स्पष्ट करा.

भाग क.

५ x २ = १०

प्रश्न १० कोणत्याही दोन गोष्टींवर एक छोटी टीप लिहा.

१ प्रेस कौन्सिल ऑफ इंडिया

२ गोपनीयतेचा अधिकार आणि माध्यमे

३ सेन्सॉर बोर्ड

४ माहिती अधिकार कायदा आणि प्रेस स्वातंत्र्य.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE2072

[Total No. of Pages : 4

[6561]-136

Second Year LL.B. (Three Years Course)

LCC 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-B. Each question in Part-B is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part-C. Each question in Part-C is for 5 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Explain the provisions relating to Trial of Summons cases by the Magistrate under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.

Q2) Explain briefly the provisions relating to Appeals under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.

Q3) Discuss critically on procedure in the case accused being lunatic or unsound mind person under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.

Q4) Analyse the provisions relating to maintenance of public order and tranquillity under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Discuss the principles of autrefois acquit and autrefois convict in India, their relationship with Article 20 of the Constitution, and their implications in criminal law.
- Q6)** Discuss trial of warrant cases by magistrate instituted on police report.
- Q7)** Critically analyse the concept of plea bargaining. Consider its advantages and disadvantages, ethical implications, and potential reforms to ensure its fair and equitable application within the justice system.
- Q8)** Discuss the provisions relating to Maintenance under Bhartiya Nagarik Suraksha Sanhita, 2023. Substantiate your answer with case laws.
- Q9)** Explain in detail the jurisdiction of criminal courts in inquires and trial.

PART - C

- Q10)** Write short notes on any two of the following. **[2×5=10]**
- Release on probation of good conduct.
 - Difference between Police diary and Police Report under BNSS, 2023.
 - Public Nuisance
 - Disputes as to immovable property.

Total No. of Questions : 10]

PE2072

[6561]-136

Second Year LL.B. (Three Years Course)

LCC 0701 : LAW OF CRIMINAL PROCEDURE

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023, अंतर्गत, न्यायदंडाधिकाऱ्याकडून समन्स प्रकरणच्या खटल्याशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.2) भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता 2023, अंतर्गत अपीलांशी संबंधित तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.3) वेडा आरोपी किंवा मनोविकल व्यक्तीच्या बाबतीत भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 मधील प्रक्रिया विस्तारपणे स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतीय नागरिक सुरक्षा संहिता, 2023 अंतर्गत सार्वजनिक सुव्यवस्था आणि शांतता राखण्याशी संबंधित तरतुदींचे विश्लेषण करा.

- प्र.5) एखाद्या व्यक्तिकर त्याच गुन्ह्यासाठी पुन्हा खटला भरता येत नाही जर तो पूर्वी त्या गुन्ह्यात निर्दोष सुटला आहे. या सिद्धांताचे विश्लेषण करा. भारतीय संविधानचे कलम 20 व फौजदारी कायद्यामधील याचे परिणाम स्पष्ट करा.
- प्र.6) पोलिस अहवालानुसार दाखल केलेल्या न्यायदंडाधिकाऱ्या समोरील वॉरंट खटल्याची संपरिक्षा सांगा.
- प्र.7) गुन्ह्याची कबुला शिक्षा युक्तिवाद (प्ली बार्गेनिंगच्या) संकल्पनेचे विश्लेषण करा. त्याचे फायदे आणि तोटे, नैतिक परिणाम आणि संभाव्य सुधारणा सांगा जेणेकरून न्याय व्यवस्थेमध्ये त्याचा वापर सुनिश्चित होईल.
- प्र.8) भारतीय नागरीक सुरक्षा संहिता, 2023 अंतर्गत पत्नी, मुले आणि पालक यांच्या भरणपोषण (पोटगी) तरतुदीची चर्चा करा. तुमचे उत्तर ऐतिहासिक निर्णयासह स्पष्ट करा.
- प्र.9) फौजदारी न्यायालयांचे चौकशी आणि खटल्यातील कार्यक्षेत्र / अधिकारक्षेत्र तपशीलवार समजावून सांगा.

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा.

[2×5=10]

- अ) चांगले वर्तन ठेवण्यासाठी परिविक्षेच्या शर्तीवर सोडून देणे.
- ब) भारतीय नागरीक सुरक्षा संहिता, 2023 अंतर्गत पोलिस डायरी आणि पोलिस अहवाल यातील फरक स्पष्ट करा.
- क) सार्वजनिक उपद्रव
- ड) स्थावर मालमत्तेबाबतचे वाद.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2073

[Total No. of Pages : 4

[6561]-137

LL.B. II

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC-0702 : LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) All Parts are Compulsory.
- 2) Answer Any Two questions from Part A. Each question in part A is for 15 marks.
- 3) Answer Any Three questions from Part B. Each question in part B is for 10 marks.
- 4) Answer Question no. 10 from Part C as directed. The Question no. 10 is for 10 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1)** “Documents are proved either by primary evidence or by secondary evidence.” Explain
- Q2)** “Some communications are privileged and can’t be proved in the court of law even if they are relevant.” Explain this statement with reference to privileged communication dealt under the Bharatiya Sakshya Adhinyam 2023.
- Q3)** “All confessions are essentially admissions, but an admission may not be a confession.” Discuss in detail this statement in the light of provisions contained in the Bharatiya Sakshya Adhinyam, 2023 (BSA).
- Q4)** Discuss in detail the provisions contained in the Bharatiya Sakshya Adhinyam, 2023 (BSA) relating to electronic evidence.

P.T.O.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5)** What is the difference between ‘burden of proof’ and ‘onus of proof’? The burden of proof in criminal cases is different from civil cases. Elucidate.
- Q6)** What is the difference between relevancy and admissibility of facts?
- Q7)** Explain in detail doctrine of estoppel under the law of evidence.
- Q8)** What is public document and how the public documents are proved?
- Q9)** What is presumption? Explain different types of presumption with illustrations.

PART - C

Q10) Write short note (any two) :

[2 × 5 = 10]

- a) Order of examination of witness
- b) Test Identification Parade
- c) Relevance of Motive and Preparation
- d) Res Gaste

Total No. of Questions : 10]

PE-2073

[6561]-137

LL.B. II

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC-0702 : LAW OF EVIDENCE

(2023 Pattern) (Semester - III)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :
- 1) सर्व भागांची उत्तरे देणे अनिवार्य आहे.
 - 2) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 4) भाग क मधील प्रश्न क्र. 10 चे उत्तर निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्र. 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) “कागदपत्रे प्राथमिक पुराव्याने किंवा दृश्य पुराव्याने सिद्ध होतात” या कायद्याचे स्पष्टीकरण द्या. सामान्य आणि विशेष अडथळ्यांना स्पष्टीकरण देणे.
- प्रश्न 2) “काही संप्रेषणे विशेषाधिकारित (privileged communication) असतात आणि ती संबंधित असली तरीही न्यायालयात सिद्ध करता येत नाहीत”. भारतीय साक्ष्य अधिनियम 2023 अंतर्गत असलेल्या विशेषाधिकारित संप्रेषणाच्या संदर्भात हे विधान स्पष्ट करा.
- प्रश्न 3) “सर्व कबुलीजबाब मूलतः कबुली असतात, परंतु कबुली ही कबुलीजबाब असू शकत नाही”. भारतीय साक्ष्य अधिनियम, 2023 मधील तरतुदींच्या प्रकाशात या विधानाची सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 4) इलेक्ट्रॉनिक पुराव्याशी संबंधित भारतीय साक्ष्य अधिनियम, 2023 (BSA) मध्ये समाविष्ट असलेल्या तरतुदीची तपशीलवार चर्चा करा.

- प्रश्न 5) 'शाबीतची जबाबदारी' (burden of proof) आणि 'शाबीतची जबाबदारी कोणावर असते' (onus of proof) यात काय फरक आहे? फौजदारी प्रकरणांमध्ये पुराव्याचे ओझे दिवाणी खटल्यापेक्षा वेगळे असते. स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) तथ्यांची प्रासंगिकता आणि स्वीकार्यता यात काय फरक आहे?
- प्रश्न 7) पुराव्याच्या कायद्यांतर्गत प्रतिष्टंभाचा (estoppel) सिद्धांत सविस्तरपणे स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) सार्वजनिक (public) कागदपत्र म्हणजे काय आणि ते कसे सिद्ध केले जातात?
- प्रश्न 9) गृहीतक म्हणजे काय? विविध प्रकारचे गृहीतके उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

भाग - क

- प्रश्न 10) टिपा लिहा (कोणत्याही दोन) : [2 × 5 = 10]
- अ) साक्षीदाराच्या तपासणीचा क्रम
- ब) चाचणी ओळख परेड
- क) हेतू आणि तयारीची प्रासंगिकता
- ड) रेस गेस्टेई

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2074

[Total No. of Pages : 4

[6561]-138

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Theory)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer Any Two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer Any Three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer Question no. 10 from Part C as directed. The Question no. 10 is for 5 marks each.

PART - A

[30]

Answer any two of the following questions: each question carries 15 marks:

- Q1) Explain the meaning of Interpretation of Statutes, is it different from Construction of Statutes? Give reasons for your answer.
- Q2) What is meant by the Mischief Rule of Interpretation? Is the rule followed in interpreting Indian Legislations, if yes, cite relevant case laws to support your explanation.
- Q3) Explain what is meant by Judicial restraint and Judicial activism, are they different from Juristic restraint and Juristic activism. Support your answers with appropriate examples.
- Q4) Critically analyze the internal aids of Interpretation. Support your answer with relevant case laws.

P.T.O.

PART - B

[30]

Answer any three of the following questions: each question carries 10 marks:

- Q5)** When does a statute come into operation and when does it expire? Explain the relevant sections in the General Clauses Act relating to the same with the help of case laws.
- Q6)** What is meant by Penal Statutes, explain rules of interpreting the Penal statutes. Support your answer with relevant examples.
- Q7)** What is the object of the General Clauses Act and its relevance in interpreting the statutes.
- Q8)** How is interpretation of statutes different from interpretation of the Constitution? Give examples to support your answer.
- Q9)** Explain the different classification of Statutes and cite examples from the Indian Legal System.

PART - C

[10]

Q10) Write short notes on any two of the following questions: each question carries 5 marks.

- a) Interpretation of Statutes affecting Jurisdiction of Courts
- b) *Redendo Sigula Singulus*
- c) *Ejusdem Generis*
- d) *Noscitur a sociis*

Total No. of Questions : 10]

PE-2074

[6561]-138

LL.B.

(Second Year of Three Years Law Course)

LCC-0703 : INTERPRETATION OF STATUTES

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Theory)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग क मधील प्रश्न क्र. 10 चे उत्तर निर्देशानुसार द्या. प्रश्न क्र. 10 हा प्रत्येकी 5 गुणांसाठी आहे.

भाग - अ

[30]

खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.

- प्रश्न 1)** इंटरप्रिटेशनचा अर्थ सांगा व इंटरप्रिटेशन आणि कन्स्ट्रक्शन यातील फरक स्पष्ट करा.
- प्रश्न 2)** मिस्चीफ रूल ऑफ इंटरप्रिटेशन चा अर्थ सांगा. हा रूल भारतीय अधिनियमांचा अर्थबोधता वापरला जातो का? असेल तर त्याची उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 3)** न्यायिक प्रतिबंध आणि न्यायिक सक्रियता याचा अर्थ काय आहे ते स्पष्ट करा ते वैधानिक प्रतिबंध आणि वैधानिक सक्रियता यापेक्षा वेगळे आहेत का? योग्य उदाहरणांसह तुमच्या उत्तरांचे समर्थन करा.
- प्रश्न 4)** इंटरप्रिटेशनच्या इंटरनल एड्सचे विश्लेषण करा. संबंधित न्यायालयीन निर्णयांसह तुमच्या उत्तरांचे समर्थन करा.

खालीलपैकी कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.

- प्रश्न 5) अधिनियम कधी लागू होतो आणि तो कधी संपतो? सामान्य खंड अधिनियमाच्या (जनरल क्लॉजेस ॲक्ट) मधील संबंधित कलमे व न्यायालयीन निर्णयाच्या मदतीने स्पष्ट करा.
- प्रश्न 6) दंडात्मक कायद्यांचा अर्थ काय आहे, दंडात्मक कायद्यांचा अर्थ लावण्याचे नियम स्पष्ट करा. संबंधित उदाहरणांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- प्रश्न 7) जनरल क्लॉजेस ॲक्टचा उद्देश काय आहे आणि अधिनियमाचा अर्थ लावण्यात त्याची प्रासंगिकता काय आहे?
- प्रश्न 8) अधिनियमांचे इंटरप्रिटेशन हे राज्यघटनेच्या इंटरप्रिटेशन पेक्षा वेगळे कसे आहे? तुमच्या उत्तराचे समर्थन करण्यासाठी उदाहरणे द्या.
- प्रश्न 9) विविध प्रकारचे अधिनियम त्या प्रत्येकाच्या संबंधित उदाहरणांसह स्पष्ट करा.

- प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नावर टीपा लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.
- अ) न्यायालयांच्या अधिकारक्षेत्रावर परिणाम करणाऱ्या कायद्यांचे स्पष्टीकरण
- ब) रेडेंडो सिंगुला सिंगुलस
- क) इजसडेम जेनेरीस
- ड) नोसिटर ए सोसीस

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2075

[Total No. of Pages : 4

[6561]-139

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC-0704 : Practical Training

Professional Ethics and Contempt of Court Law

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Paper - I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part 'A': Each question in part A is for 15 marks.
- 2) Attempt any three questions from Part 'B'. Each question in part B is for 10 marks.
- 3) Attempt any two questions from Part 'C': Each question in part C is for 5 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Discuss the provisions related to qualifications and disqualifications for admission of a person as an Advocate on a State Roll, and write in detail the procedure for the disposal of applications for admission.
- Q2) Discuss the impact and benefits of E-Courts in terms of efficiency, transparency, and access to justice, particularly for marginalised communities, and their effect on reducing case backlogs.
- Q3) Discuss the right of advocates to practice law under the Advocates Act, 1961. Analyse the power of the Court to permit appearances in particular cases by individuals who are not enrolled advocates.
- Q4) Elaborate on the defences available for both civil and criminal contempt. Detail the punishments that can be imposed for contempt of court and the procedure for initiating contempt proceedings.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the provisions related to the establishment, composition, election system, term of office, and disqualification of members of the State Bar Council.
- Q6) Discuss the distinction between Senior and other Advocates under the Advocates Act, 1961.

P.T.O.

Q7) Discuss the provisions related to contempt by judges, magistrates, under the contempt of court Act, 1971.

Q8) Elaborate on the power of the High Court to make rules regarding the Right to Practice.

Q9) Discuss in detail the provisions concerning the transfer of a name from one State Roll to another and the right of pre-audience.

PART - C

Q10) Write case comment on (Any Two) [2 × 5 = 10]

- a) Chandra Shekhar Soni v. Bar Council of Rajasthan, AIR 1983 SC 1012
- b) Ex-Capt Harish Uppal v. Union of India, AIR 2003 SC 739
- c) In Re: Hon'ble Justice C. S. Karnan, AIR 2017 SC 3191
- d) In Re: Prashant Bhushan and Anr, Suo Motu Contempt Petition (CRL.) No. 1 of 2020, decided on 31.08.2020.

Total No. of Questions : 10]

PE-2075

[6561]-139

S.Y. LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LAEC-0704 : Practical Training

Professional Ethics and Contempt of Court Law
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III) (Paper - I)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
- 2) भाग 'ब' मधील कोणतेही तीन प्रश्न करून घ्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
- 3) भाग 'क' मधील कोणतेही दोन प्रश्न करून घ्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांचा आहे.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) एखाद्या व्यक्तीला राज्य सूचीवर वकील म्हणून प्रवेश देण्याकरिता पात्रता व अपात्रतेशी संबंधित तरतुदींवर चर्चा करावी व प्रवेशासाठी अर्ज निकाली काढण्याची प्रक्रिया सविस्तर लिहावी.
- प्रश्न 2) कार्यक्षमता, पारदर्शकता आणि विशेषतः उपेक्षित समुदायांसाठी न्यायमिळण्याच्या दृष्टिने ई-न्यायालयांचा प्रभाव आणि फायदे आणि खटल्यांचा बँकलॉग कमी करण्यासाठी त्यांचा परिणाम यावर चर्चा करा.
- प्रश्न 3) अँडव्होकेट्स अँक्ट 1961 अन्वये वकिलांना वकिली करण्याच्या अधिकारावर चर्चा करा. नोंदणीकृत वकील नसलेल्या व्यक्तींना विशिष्ट प्रकरणांमध्ये हजर राहण्यास परवानगी देण्याच्या न्यायालयाच्या अधिकाराचे विश्लेषण करा.
- प्रश्न 4) दिवाणी व फौजदारी अवमान या दोन्ही प्रकारच्या बचावासाठी उपलब्ध असलेल्या बचावाची सविस्तर माहिती द्या. न्यायालयाचा अवमान केल्याबद्दल कोणती शिक्षा होऊ शकते आणि अवमान कार्यवाही सुरू करण्याची प्रक्रिया तपशीलवार सांगा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) राज्यबार कौन्सिलची स्थापना, रचना, निवडणूक प्रणाली, पदांचा कार्यकाळ आणि सदस्यांना अपात्र ठरविण्यासंदर्भातील तरतुदींवर चर्चा करा.
- प्रश्न 6) अँडव्होकेट्स अँक्ट 1961 अंतर्गत वरिष्ठ आणि इतर वकिलांमधील फरकाची चर्चा करा.

प्रश्न 7) न्यायालयाचा अवमान अधिनियम, 1971 अन्वये न्यायाधीश, दंडाधिकाऱ्यांनी अवमान करण्यासंदर्भातील तरतुदींची चर्चा करा.

प्रश्न 8) प्रॅक्टिसच्या अधिकारासंदर्भात नियम बनविण्याचे उच्च न्यायालयाचे अधिकार विशद करा.

प्रश्न 9) एखादे नाव एका राज्यसूचीतून दुसऱ्या राज्यसूचीत हस्तांतरित करण्यासंदर्भातील तरतुदी आणि पूर्व-प्रेक्षकाच्या अधिकाराविषयी सविस्तर चर्चा करा.

भाग - क

प्रश्न 10) प्रकरण टिप्पणी लिहा (कोणत्याही दोन) [2 × 5 = 10]

अ) चंद्रशेखर सोनी विरुद्ध बार कौन्सिल ऑफ राजस्थान, AIR 1983 एससी 1012

ब) माजी कॅप्टन हरीश उप्पल विरुद्ध भारत सरकार AIR 2003 एससी 739

क) रे : माननीय न्यायमूर्ती सी. एस. कर्णन, AIR 2017 एससी 3191

ड) पी.: प्रशांत भूषण आणि ए.एन., स्वतः हून अवमान याचिका (सीआरएल) नंबर 1 2020, 31.08.2020 रोजी निर्णय घेतला.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2077

[Total No. of Pages : 4

[6561]-141

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)
LDSE-0706 (b) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt any 2 questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Attempt any 3 questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Attempt any 2 short notes from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Define 'Organised Crime'. Elaborate on interception of wire, electronic or oral communication under the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999
- Q2) Discuss the powers, functions, and procedure to be followed by the Data Protection board under the Digital Personal Data Protection Act, 2023
- Q3) Write in detail provisions relating to the Prohibition, Control and Regulation of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985
- Q4) Discuss the provisions relating to the Acquisition, possession of arms and ammunition & offences and penalties under the Arms Act. 1959.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the offences and penalties under the Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967, with recent amendments.
- Q6) What are the executive powers and duties of police under the Maharashtra Police Act, 1951?
- Q7) Discuss the Offences and Penalties under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985 with relevant case laws.
- Q8) Discuss the objects and salient features of the Information Technology Act, 2000
- Q9) Write in detail provisions relating to Special Courts, jurisdiction and Procedure under the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999.

P.T.O.

PART - C

Q10) Answer Any Two of the following:

[2 × 5 = 10]

- a) Regulation, Control and Discipline of the Police Force
- b) History of cyber law in India
- c) General Obligations of Data Fiduciary
- d) Provisions relating to licences under the Arms Act

Total No. of Questions : 10]

PE-2077

[6561]-141

L.L.B.

(Second Year of Three Year Law Course)
LDSE-0706 (b) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत संघटित गुन्हेगारी ची व्याख्या करा आणि वायर, इलेक्ट्रॉनिक किंवा तोंडी संवादाच्या इंटरपेक्षनबद्दल तपशीलवार माहिती लिहा.
- प्रश्न 2) डिजिटल वैयक्तिक डेटा संरक्षण कायदा, 2023 अंतर्गत डेटा संरक्षण मंडळाचे अधिकार, कर्तव्ये आणि कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 3) अंमली औषधिद्रव्ये व मनः प्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमन संबंधित तरतुदी तपशीलवार लिहा.
- प्रश्न 4) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत 1959 शस्त्रे आणि दारूगोळा संपादन करणे, बाळगणे तसेच विविध गुन्हे आणि दंड यासंबंधीच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत अलीकडील सुधारणांसह गुन्हे आणि दंड याविषयीच्या तरतुदी लिहा.
- प्रश्न 6) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अंतर्गत पोलीसांचे कार्यकारी अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत?
- प्रश्न 7) अंमली औषधिद्रव्ये व मनःप्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत गुन्हे आणि दंडाच्या तरतुदी विविध न्यायालयीन प्रकरणांसह सह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 चे उद्देश आणि ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत विशेष न्यायालये, अधिकार क्षेत्र आणि कार्यपद्धती यासंबंधीच्या तरतुदी तपशीलवार लिहा.

भाग - क

प्रश्न 10) टिपा लिहा : (कोणतेही दोन)

[2 × 5 = 10]

- अ) पोलीस दलाचे नियमन, नियंत्रण आणि शिस्त.
- ब) भारतातील सायबर कायद्याचा इतिहास.
- क) डेटा फिड्युशियरीचे सामान्य दायित्वे.
- ड) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत परवान्यांशी संबंधित तरतुदी.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE2080

[Total No. of Pages : 4

[6561]-144

LL.B. - II

**LCC 0801 : CIVIL PROCEDURE CODE & LIMITATION ACT
(CBCS 2023 Pattern) (Semester - IV)**

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any Two questions from Part-A. Each question in part-A is for 15 Marks.*
- 2) *Answer any Three questions from Part-B. Each question in part-B is for 10 Marks.*
- 3) *Answer any Two questions from Part-C as directed. Each question carries 5 Marks.*

PART-A

Q1) What is Adjournment. State the grounds on which-adjournment can be granted and refused by the Court.

Q2) Explain the Concept of Interpleader Suit.

Q3) What do you mean by Injunction. Distinguish between Temporary and Permanent Injunction.

Q4) "Acknowledgement in writing gives rise to fresh period of Limitation" State the valid essentials of Acknowledgement.

P.T.O.

PART-B

Q5) Explain the concept of 'Mesne Profit'.

Q6) Distinguish between Reference and Review.

Q7) Explain the concept of Representative Suit.

Q8) Explain Judgement and Decree. Differentiate between them.

Q9) Discuss in detail how a Receiver is appointed. What are the Rights & Duties of Receiver.

PART-C

Q10) Answer any Two of the Following.

- a) Commissions
- b) Res-Judicata
- c) Inherent powers of court
- d) Caveat

Total No. of Questions : 10]

PE2080

[6561]-144

LL.B. - II

LCC 0801 : CIVIL PROCEDURE CODE & LIMITATION ACT
(CBCS 2023 Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे निर्देशानुसार द्या. प्रत्येक प्रश्नाला 05 गुण आहेत.

भाग-अ

प्र.1) स्थगिती म्हणजे काय? न्यायालयाकडून स्थगिती कोणत्या कारणांवर मंजूर करता येते आणि नाकारता येते ते सांगा?

प्र.2) इंटरप्लीडर सूटची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.3) इंजंक्शन म्हणजे काय? तात्पुरते आणि कायमचे इंजंक्शन यात फरक करा.

प्र.4) "लेखीपावती मुळे मर्यादेचा नवीन कालावधी निर्माण होतो" पावतीच्या वैध आवश्यक गोष्टी सांगा.

भाग-ब

प्र.5) 'मेसने प्रॉफिट' ही संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.6) संदर्भ आणि पुनरावलोकन यातील फरक स्पष्ट करा.

प्र.7) प्रतिनिधी सूटची संकल्पना स्पष्ट करा.

प्र.8) न्याय आणि हुकूम स्पष्ट करा. त्यांच्यातील फरक सांगा.

प्र.9) रिसीव्हरची नियुक्ती कशी केली जाते याबद्दल सविस्तर चर्चा करा. रिसीव्हरचे अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत?

भाग-क

प्र.10) खालीलपैकी कोणतेही दोन उत्तर द्या.

- अ) कमिशन
- ब) रेस-जुडिकाटा
- क) न्यायालयाचे अंतर्निहित अधिकार
- ड) इशारा

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE2081

[Total No. of Pages : 4

[6561]-145

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC-0802 : COMPANY LAW

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any Two questions from part A. Each question in part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any THREE questions from part B. Each question in part B is for 10 marks*
- 3) *Answer question No.10 from part C as directed. The question No.10 is for 10 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Discuss the definition of Company. Explain the kinds of company and Difference between company and Partnership Firm.

Q2) What is the difference between Compromise and Reconstruction. Explain provisions provided in the Companies Act, 2013 relating to Compromise and Reconstruction

Q3) Analysis the detail procedure relating to the meetings of shareholders of company.

Q4) Analysis the term 'Article of Association' and content in it . Explain the relationship between memorandum of Association and Article of Association.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) Discuss the legal provisions relating to Corporate Social Responsibility.

Q6) Explain the definition of Director. Discuss the Provisions relating to appointment of Director and vacation of it.

Q7) Explain the procedure of registration of Company.

Q8) Discuss the concept of Merger and amalgamation. Explain the provisions provided under company Act, 2013 relating to it.

Q9) Discuss the principle laid down in Foss v. Harbottle and the exceptions to it .

PART - C

Q10) Write Short Notes on (any two)

[2×5=10]

- a) Independent Director
- b) Kinds of Debenture
- c) National Company Law Tribunal
- d) Kinds of Prospectus

Total No. of Questions : 10]

PE2081

[6561]-145

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC-0802 : COMPANY LAW

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहेत.
2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहेत.
3) भाग-क मधील प्रश्न क्रमांक 10 निर्देशानुसार उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हे 10 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) कंपनीची व्याख्या चर्चा करा. कंपनीचे प्रकार आणि कंपनी आणि भागीदारी फर्ममधील फरक स्पष्ट करा.

प्र.2) तडजोड आणि पुनर्बांधणीमध्ये काय फरक आहे? तडजोड आणि पुनर्बांधणीशी संबंधित कंपनी कायदा, 2013 मध्ये दिलेल्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.3) कंपनीच्या भागधारकांच्या बैठकीशी संबंधित तपशीलवार प्रक्रियेचे विश्लेषण करा.

प्र.4) असोसिएशनचा लेख आणि त्यातील मजकुराचे विश्लेषण करा. सेमरॅंडम ऑफ असोसिएशन आणि असोसिएशनच्या लेखातील संबंध स्पष्ट करा.

प्र.5) कॉर्पोरेट सामाजिक जबाबदारीशी संबंधित कायदेशीर तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.6) संचालकाची व्याख्या स्पष्ट करा. संचालकाची नियुक्ती आणि त्याची रजा यासंबंधीच्या तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.7) कंपनीची नोंदणी करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

प्र.8) विलीनीकरण आणि एकत्रीकरण या संकल्पनेवर चर्चा करा. कंपनी कायदा 2013 अंतर्गत त्यासंबंधी दिलेल्या तरतुदी स्पष्ट करा.

प्र.9) फॉस विरूद्ध हार्बर्टल मध्ये मांडलेल्या तत्वाची आणि त्यातील अपवादांची चर्चा करा.

भाग-क

प्र.10) कोणत्याही दोनवर लघु टीपा लिहा.

[2×5=10]

- अ) स्वतंत्र संचालक
- ब) कर्जरोख्यांचे प्रकार
- क) राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायाधिकरण
- ड) प्रॉस्पेक्टसचे प्रकार

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2082

[Total No. of Pages : 4

[6561]-146

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC-0803 : LAW OF TORT AND CONSUMER PROTECTION

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Answer any two short answer questions from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.

PART - A

Attempt any Two Questions (15 marks each).

- Q1) Write in detail the general defences/justifications available to the defendant to exempt from the tortious obligation.
- Q2) State the concept of 'Cyber Defamation in cyber space' in detail.
- Q3) Comment upon the Principle of vicarious liability, nature, scope and justification described under the Law of Tort.
- Q4) Discuss the definition of 'consumer' and 'various remedies provided to the consumer' under the Consumer Protection Act, 2019

PART - B

Attempt any Three Questions (10 marks each).

- Q5) Define the defamation, types of defamation and defences to defamation in detail.
- Q6) Discuss in detail various 'Judicial and Extra-judicial Remedies available under Law of Torts'.

P.T.O.

- Q7)** Explain the 'State's liability for their employees and Doctrine of Sovereign Immunity in detail'
- Q8)** Elucidate the essentials of 'Passing off, Injury to trademark, patent and copyrights' along with their defences in detail.
- Q9)** What is the Procedure for filing a complaint and of the redressal agency under the Consumer Protection Act, 2019?

PART - C

Q10) Write any Two short notes : (5 marks each)

- a) Powers and jurisdiction of a Motor Accidents Claims Tribunal
- b) Deceit and Conspiracy
- c) Constituents of tort
- d) Res Ipsa Loquitur

Total No. of Questions : 10]

PE-2082

[6561]-146

L.L.B.

(Second Year of Three Year Law Course)

LCC-0803 : टॉर्टचा कायदा आणि ग्राहक संरक्षण

(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - IV)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :
- 1) भाग अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) भाग क मधील कोणत्याही दोन लघु प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्न 05 गुणांचा आहे.

भाग - अ

कोणतेही दोन प्रश्न लिहा. (प्रत्येकी 15 गुण)

- प्रश्न 1) प्रतिवादीला टर्टियस बंधनातून मुक्त होण्यासाठी उपलब्ध असलेले सामान्य बचाव/औचित्य तपशीलवार लिहा.
- प्रश्न 2) 'सायबर स्पेसमध्ये सायबर बदनामी' ही संकल्पना तपशीलवार सांगा.
- प्रश्न 3) टर्टियस कायद्यांतर्गत वर्णन केलेल्या विकेरियस दायित्वाच्या तत्वावर, स्वरूप, व्याप्ती आणि औचित्यावर टिप्पणी द्या.
- प्रश्न 4) ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत 'ग्राहक' आणि 'ग्राहकांना प्रदान केलेले विविध उपाय' या व्याख्येवर चर्चा करा.

भाग - ब

कोणतेही तीन प्रश्न लिहा. (प्रत्येकी 10 गुण)

- प्रश्न 5)** मानहानीची व्याख्या, मानहानीचे प्रकार आणि मानहानीच्या बचावाची सविस्तर व्याख्या करा.
- प्रश्न 6)** 'अत्याचार कायद्यांतर्गत उपलब्ध असलेल्या विविध न्यायालयीन आणि न्यायालयाबाहेरील उपायांची सविस्तर चर्चा करा.
- प्रश्न 7)** 'राज्याचे त्यांच्या कर्मचाऱ्यांसाठी दायित्व आणि सार्वभौम प्रतिकारशक्तीचा सिद्धांत तपशीलवार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8)** 'ट्रेडमार्क, पेटंट आणि कॉपीराइट्सना इजा पोहोचवणे' या मूलभूत बाबी आणि त्यांच्या बचावांसह तपशीलवार स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9)** ग्राहक संरक्षण कायदा, 2019 अंतर्गत तक्रार दाखल करण्याची आणि निवारण संस्थेची प्रक्रिया काय आहे?

भाग - क

प्रश्न 10) खालीलपैकी कोणत्याही दोन टीपा लिहा : (प्रत्येकी 5 गुण)

- अ) मोटार अपघात दावे न्यायाधिकारणचे अधिकार आणि अधिकार क्षेत्र
- ब) फसवणूक आणि कट
- क) अत्याचाराचे घटक
- ड) रेस इप्सा लोकिटूर

ॐॐॐ

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE2083

[Total No. of Pages : 4

[6561]-147

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LAEC 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

Practical Training (II)

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV) (Theory) (Revised)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to the right indicates full marks.*

PART - A

Attempt any 2 questions from the following:

[2×15=30]

Q1) Discuss the role and significance of Lok Adalat and Permanent Lok Adalat in India.

Q2) Define mediation and explain its theories with suitable case laws.

Q3) Discuss the appointment, role, and powers of a conciliator.

Q4) Explain the process of interpreting and correcting an arbitral award.

P.T.O.

PART - B

Attempt any 3 questions from the following:

[3×10=30]

Q5) Explain the role of experts in arbitration proceedings

Q6) Discuss the disclosure requirements and disqualification grounds for arbitrators.

Q7) Explain the essentials of a valid arbitration agreement

Q8) Examine the provisions of the Geneva Convention on the Execution of Foreign Arbitral Awards, 1927

Q9) Explain the relevance and applicability of Section 89 of the Civil Procedure Code, 1908

PART - C

Q10) Write Any 2 Short Notes:

[2×5=10]

- a) Equal treatment of parties
- b) Mediation Council of India
- c) Interim measures by Court
- d) Binding nature of foreign awards

Total No. of Questions : 10]

PE2083

[6561]-147

Second Year LL.B. (Three Year Law Course)

LAEC 0804 : ALTERNATE DISPUTE RESOLUTION SYSTEM

Practical Training (II)

(2023 CBCS Pattern) (Semester - IV) (Theory) (Revised)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

/एकूण गुण : 70

सूचना :- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

2) प्रत्येक प्रश्नाच्या उजवीकडील रकान्यामध्ये त्या प्रश्नाला एकूण किती गुण आहेत ते दर्शवले आहे.

भाग - अ

पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

[2×15=30]

प्र.1) भारतातील लोकअदालत आणि कायमस्वरूपी लोकअदालतची भूमिका आणि महत्त्व यावर चर्चा करा.

प्र.2) मध्यस्थीची व्याख्या करा आणि योग्य केस कायद्यांसह त्याचे सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.3) समुपदेशकाची नियुक्ती, भूमिका आणि अधिकार यावर चर्चा करा.

प्र.4) लवादाच्या निर्णयाचा अर्थ लावण्याची आणि दुरुस्त करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा.

भाग-ब

पुढीलपैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.

[3×10=30]

प्र.5) लवादाच्या कार्यवाहीतील तज्ञांची भूमिका स्पष्ट करा.

प्र.6) लवादकाच्या प्रकटीकरणाची आवश्यकता आणि अपात्रतेच्या कारणांवर चर्चा करा.

प्र.7) वैध लवाद कराराच्या आवश्यक बाबी स्पष्ट करा.

प्र.8) 1927 च्या परदेशी लवाद निवाड्यांच्या अंमलबजावणीवरील जिनेव्हा कन्व्हेंशनच्या तरतुदींचे परीक्षण करा.

प्र.9) 1908 च्या दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम 89 ची प्रासंगिकता आणि लागूता स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) पुढीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

[2×5=10]

- अ) पक्षकारांशी समान वागणूक
- ब) भारतीय मध्यस्थी परिषद
- क) न्यायालयाद्वारे अंतरिम उपाययोजना
- ड) परदेशी निवाडांचे बंधनकारक स्वरूप

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE-2077

[Total No. of Pages : 4

[6561]-141

LL.B.

(Second Year of Three Year Law Course)
LDSE-0706 (b) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Attempt any 2 questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.
- 2) Attempt any 3 questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.
- 3) Attempt any 2 short notes from Part C. Each question in Part C is for 05 marks.

PART - A

[2 × 15 = 30]

- Q1) Define 'Organised Crime'. Elaborate on interception of wire, electronic or oral communication under the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999
- Q2) Discuss the powers, functions, and procedure to be followed by the Data Protection board under the Digital Personal Data Protection Act, 2023
- Q3) Write in detail provisions relating to the Prohibition, Control and Regulation of Narcotic Drugs and Psychotropic Substances under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985
- Q4) Discuss the provisions relating to the Acquisition, possession of arms and ammunition & offences and penalties under the Arms Act. 1959.

PART - B

[3 × 10 = 30]

- Q5) Discuss the offences and penalties under the Unlawful Activities (Prevention) Act, 1967, with recent amendments.
- Q6) What are the executive powers and duties of police under the Maharashtra Police Act, 1951?
- Q7) Discuss the Offences and Penalties under the Narcotic Drugs and Psychotropic Substances Act, 1985 with relevant case laws.
- Q8) Discuss the objects and salient features of the Information Technology Act, 2000
- Q9) Write in detail provisions relating to Special Courts, jurisdiction and Procedure under the Maharashtra Control of Organized Crime Act, 1999.

P.T.O.

PART - C

Q10) Answer Any Two of the following:

[2 × 5 = 10]

- a) Regulation, Control and Discipline of the Police Force
- b) History of cyber law in India
- c) General Obligations of Data Fiduciary
- d) Provisions relating to licences under the Arms Act

Total No. of Questions : 10]

PE-2077

[6561]-141

L.L.B.

(Second Year of Three Year Law Course)
LDSE-0706 (b) : CRIMINAL MINOR ACTS
(2023 Pattern) (CBCS) (Semester - III)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना : 1) भाग 'अ' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग अ मधील प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
- 2) भाग 'ब' मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग ब मधील प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
- 3) भाग 'क' मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. भाग क मधील प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग - अ

[2 × 15 = 30]

- प्रश्न 1) महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत संघटित गुन्हेगारी ची व्याख्या करा आणि वायर, इलेक्ट्रॉनिक किंवा तोंडी संवादाच्या इंटरपेक्षनबद्दल तपशीलवार माहिती लिहा.
- प्रश्न 2) डिजिटल वैयक्तिक डेटा संरक्षण कायदा, 2023 अंतर्गत डेटा संरक्षण मंडळाचे अधिकार, कर्तव्ये आणि कार्यपद्धती सविस्तर लिहा.
- प्रश्न 3) अंमली औषधिद्रव्ये व मनः प्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत प्रतिबंध, नियंत्रण आणि नियमन संबंधित तरतुदी तपशीलवार लिहा.
- प्रश्न 4) शस्त्रास्त्र कायदांतर्गत 1959 शस्त्रे आणि दारूगोळा संपादन करणे, बाळगणे तसेच विविध गुन्हे आणि दंड यासंबंधीच्या तरतुदी सविस्तर लिहा.

भाग - ब

[3 × 10 = 30]

- प्रश्न 5) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत अलीकडील सुधारणांसह गुन्हे आणि दंड याविषयीच्या तरतुदी लिहा.
- प्रश्न 6) महाराष्ट्र पोलीस अधिनियम, 1951 अंतर्गत पोलीसांचे कार्यकारी अधिकार आणि कर्तव्ये काय आहेत?
- प्रश्न 7) अंमली औषधिद्रव्ये व मनःप्रभावी पदार्थ अधिनियम, 1985 अंतर्गत गुन्हे आणि दंडाच्या तरतुदी विविध न्यायालयीन प्रकरणांसह स्पष्ट करा.
- प्रश्न 8) माहिती तंत्रज्ञान कायदा, 2000 चे उद्देश आणि ठळक वैशिष्ट्ये सविस्तर स्पष्ट करा.
- प्रश्न 9) बेकायदेशीर कृत्ये (प्रतिबंध) अधिनियम, 1967 अंतर्गत महाराष्ट्र संघटित गुन्हेगारी नियंत्रण कायदा, 1999 अंतर्गत विशेष न्यायालये, अधिकार क्षेत्र आणि कार्यपद्धती यासंबंधीच्या तरतुदी तपशीलवार लिहा.

भाग - क

प्रश्न 10) टिपा लिहा : (कोणतेही दोन)

[2 × 5 = 10]

- अ) पोलीस दलाचे नियमन, नियंत्रण आणि शिस्त.
- ब) भारतातील सायबर कायद्याचा इतिहास.
- क) डेटा फिड्युशियरीचे सामान्य दायित्वे.
- ड) शस्त्रास्त्र कायद्यांतर्गत परवान्यांशी संबंधित तरतुदी.

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE2088

[Total No. of Pages : 4

[6561]-152

Third Year LL.B.

LCC 0901 : PROPERTY LAW AND EASEMENT

(2023 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part-‘A’. Each question in Part-‘A’ is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part-‘B’. Each question in Part-‘B’ is for 10 marks.*
- 3) *Answer any two questions from Part - ‘C’. Each question in Part-‘C’ is for 05 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Explain the doctrine of “*lis pendens*” under Section 52 of the Transfer of Property Act, what is its significance in property transfers?

Q2) What is a Gift under Section 122 and following of the Act? What are the essential elements of a valid gift? How can a gift be revoked or suspended?

Q3) Explain the concept of Apportionment under the Transfer of Property Act, 1882. Discuss the distinction between Apportionment by Time and Apportionment by estate as recognized under the Act. Support your answer with relevant illustrations.

Q4) The rule against Perpetuity aims to prevent the creation of remote or indefinite interests in property. Critically analyse this statement in the light of relevant case laws.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Explain the rights and liabilities of a Mortgagee under the Transfer of Property Act, 1882. Also distinguish between the three types of Mortgage:
- Simple mortgage.
 - Usufructuary mortgage, and
 - Mortgage by conditional sale
- Q6)** Discuss the concept of “transfer for the benefit of unborn persons” under Section 13. What are the conditions for such a transfer to be valid under the T.P. Act?
- Q7)** Examine the Doctrine of “feeding the grant by estoppel” under the T.P. Act, 41? Explain its application through judicial decisions.
- Q8)** Discuss the rights and liabilities of a Seller and Buyer under a valid sale of immovable property pursuant to the T.P. Act and the Indian Registration Act, 1908.
- Q9)** Define an Easement under Section 4 of the Easements Act, 1882. Explain the essentials of a valid easement with suitable examples.

PART - C

Q10) Short Notes (Any 2)

- Attestation
- Essentials of a valid Gift
- Condition Precedent
- Kinds of Easements

[2×5=10]

Total No. of Questions : 10]

PE2088

[6561]-152

Third Year LL.B.

LCC 0901 : PROPERTY LAW AND EASEMENT

(2023 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-‘अ’ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-‘अ’ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांसाठी आहे.
 - 2) भाग-‘ब’ मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-‘ब’ मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांसाठी आहे.
 - 3) भाग-‘क’ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-‘क’ मधील प्रत्येक प्रश्न 5 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

- प्र.1)** मालमत्ता हस्तांतरण कायद्याच्या कलम 52 अंतर्गत लिस पेंडेन्सचा सिद्धांत स्पष्ट करा, मालमत्ता हस्तांतरणात त्याचे महत्त्व काय आहे?
- प्र.2)** कलम 122 अंतर्गत भेट म्हणजे काय आणि कायद्याचे पालन वैध भेटीचे आवश्यक घटक कोणते आहेत? भेट कशी रद्द किंवा निलंबित केली जाऊ शकते?
- प्र.3)** मालमत्ता हस्तांतरण कायदा, 1882 अंतर्गत वाटपाची संकल्पना स्पष्ट करा. कायदानुसार मान्यताप्राप्त वेळेनुसार वाटप आणि मालमत्तेनुसार वाटप यातील फरकाची चर्चा करा. संबंधित उदाहरणांसह तुमच्या उत्तराचे समर्थन करा.
- प्र.4)** शाश्वततेविरुद्धच्या नियमाचा उद्देश मालमत्तेत दूरस्थ किंवा अनिश्चित हितसंबंध निर्माण होण्यापासून रोखणे आहे. संबंधित केस कायद्यांच्या प्रकाशात या विधानाचे गंभीर विश्लेषण करा.

- प्र.5)** मालमत्ता हस्तांतरण कायदा, 1882 अंतर्गत गहाणखतधारकाचे हक्क आणि दायित्वे स्पष्ट करा. तसेच तीन प्रकारच्या गहाणखतांमध्ये फरक करा :
- अ) साधे गहाणखत
ब) उपभोग्य गहाणखत आणि
क) सशर्त विक्रीद्वारे गहाणखत
- प्र.6)** कलम 13 अंतर्गत "जन्म न झालेल्या व्यक्तींच्या फायद्यासाठी हस्तांतरण" या संकल्पनेची चर्चा करा. टी.पी. कायद्याअंतर्गत असे हस्तांतरण वैध होण्यासाठी कोणत्या अटी आहेत?
- प्र.7)** टी.पी. कायद्याच्या कलम 41 अंतर्गत "अतिरिक्त कर्जाद्वारे अनुदान देणे" या सिद्धांताचे परीक्षण करा. न्यायालयीन निर्णयांद्वारे त्याचा वापर स्पष्ट करा.
- प्र.8)** टी.पी. कायदा आणि भारतीय नोंदणी कायदा, 1908 नुसार स्थावर मालमत्तेच्या वैध विक्री अंतर्गत विक्रेता आणि खरेदीदाराचे हक्क आणि दायित्वे यावर चर्चा करा.
- प्र.9)** सुविधा कायदा, 1882 च्या कलम 4 अंतर्गत सुविधा परिभाषित करा. योग्य उदाहरणांसह वैध सुविधांच्या आवश्यक गोष्टी स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) लघु टिपा (कोणतेही दोन)

[2×5=10]

- अ) साक्षांकन
ब) वैध भेटवस्तूच्या आवश्यक गोष्टी
क) पूर्वस्थिती/पूर्वअट
ड) सुविधांचे हक्क प्रकार

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE3212

[Total No. of Pages : 4

[6561]-153

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)
LCC - 0902 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW
(2023 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions in Part-A carrying 15 Marks each.*
- 2) *Answer any three questions in Part-B carrying 10 Marks each.*
- 3) *Answer any two questions in Part-C carrying 5 Marks each.*

PART - A

Answer Any two questions carrying 15 Marks each.

[2×15=30]

Q1) Define international law. Explain the subjects of international law.

Q2) What is meant by state recognition? Explain de facto and de jure recognition and also explain advantages of recognition.

Q3) Explain the principal organs of United Nations Organisation.

Q4) Explain in detail the concept of state succession and it's prominent effects.

PART - B

Answer any three questions carrying 10 Marks each.

[3×10=30]

Q5) Explain the concepts of extradition and asylum in international law.

Q6) Discuss international custom as the source of international law.

Q7) Explain the theories of monism and dualism.

P.T.O.

Q8) Discuss the concept of state responsibility in international law.

Q9) Explain arbitration and conciliation as the means of peaceful settlement of international disputes.

PART - C

Q10) Write Short Notes on: (Any Two)

[2×5=10]

- a) Jus cogens
- b) Stimson doctrine
- c) Codification of international law
- d) Pacific blockade

* * *

Total No. of Questions : 10]

PE3212

[6561]-153

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)
LCC - 0902 : PUBLIC INTERNATIONAL LAW
(2023 Pattern) (Semester - V)
(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 10 गुण आहेत.
 - 3) भाग-क मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाला 5 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

- प्र.1)** आंतरराष्ट्रीय कायद्याची व्याख्या करा. आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे विषय स्पष्ट करा.
- प्र.2)** राष्ट्रांची मान्यता म्हणजे काय ? तथ्यात्मक आणि कार्यदेशीर मान्यता स्पष्ट करा. आणि राष्ट्र मान्यतेचे फायदेही स्पष्ट करा.
- प्र.3)** संयुक्त राष्ट्रसंघाची मुख्य अंग स्पष्ट करा.
- प्र.4)** राष्ट्र उत्तराधिकारी संकल्पनेचे तपशीलवार स्पष्टीकरण द्या आणि त्याचे प्रमुख परिणाम स्पष्ट करा.

भाग-ब

[3×10=30]

- प्र.5)** आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील प्रत्यार्पण आणि आश्रय या संकल्पना स्पष्ट करा.
- प्र.6)** आंतरराष्ट्रीय कायद्याचा स्रोत म्हणून आंतरराष्ट्रीय प्रथा यावर चर्चा करा.

प्र.7) एकत्ववाद आणि द्वैतवाद सिद्धांत स्पष्ट करा.

प्र.8) आंतरराष्ट्रीय कायद्यातील राष्ट्रांची जबाबदारी या संकल्पनेवर चर्चा करा.

प्र.9) आंतरराष्ट्रीय वादांचे शांततामय निवारण करण्याच्या माध्यमांमध्ये मध्यस्थी (Arbitration) आणि सलोखा (Conciliation) यांचा अर्थ स्पष्ट करा.

भाग-क

प्र.10) लघु नोंदी लिहा: (कोणतेही दोन)

[2×5=10]

अ) जस कोजन्स

ब) स्टिमसन तत्त्वज्ञान

क) आंतरराष्ट्रीय कायद्याचे संहिताकरण

ड) शांततामय घेरेबंदी

* * *

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE3213

[Total No. of Pages : 4

[6561]-154

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC 0903 : ADMINISTRATIVE LAW

(2023 Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) Answer any two questions from Part-A. Each question in Part-A is for 15 marks.
- 2) Answer any three questions from Part-B. Each question in part-B is for 10 marks.
- 3) Answer question No. 10 from Part-C as directed. The question No. 10 is for 10 marks.

PART - A

[2×15=30]

Q1) Discuss the objectives and importance of Administrative Law in ensuring accountability and transparency in public administration.

Q2) What is 'Separation of Powers' theory? How it is incorporated in Indian Constitution?

Q3) Critically examine the judicial control over administrative discretion. How do courts deal with failure to exercise discretion and abuse of discretion?

Q4) Examine the concept and functioning of the Ombudsman in India with reference to The Lokpal and Lokayuktas Act, 2013. Evaluate its effectiveness in curbing corruption.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

Q5) Explain the principles governing governmental immunity under Indian law.

Q6) Critically examine the meaning and scope of the term “Public Authority” Under the Right to Information Act, 2005.

Q7) Critically examine the concept of Delegated legislation’ and the permissible limits of delegation of legislative powers.

Q8) Explain the meaning and essential characteristics of corporations. How do they differ from government departments?

Q9) What is an Administrative Tribunal? Discuss nature need and growth of Administrative Tribunal in India.

PART - C

Q10) Write short notes on any two.

[2×5=10]

- a) Audi Alterem Partem.
- b) Government’s privileges in legal proceedings
- c) The Whistle Blowers Protection
- d) Doctrine of Proportionality

Total No. of Questions : 10]

PE3213

[6561]-154

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LCC 0903 : ADMINISTRATIVE LAW

(2023 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास/

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधून कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 15 गुण आहेत.
 - 2) भाग-ब मधून कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्नासाठी 10 गुण आहेत.
 - 3) भाग-क मधील प्रश्न क्र. 10 दिलेल्या सूचनेप्रमाणे प्रश्न क्र. 10 साठी 10 गुण आहेत.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) प्रशासकीय कायद्याचे उद्देश आणि सार्वजनिक प्रशासनामध्ये उत्तरदायित्व व पारदर्शकता सुनिश्चित करण्यातील त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.2) 'सत्तांचे विभाजन' (Separation of Powers) हा सिद्धांत काय आहे? भारतीय राज्यघटनेत तो कशाप्रकारे समाविष्ट करण्यात आला आहे, हे स्पष्ट करा.

प्र.3) प्रशासकीय विवेकाधिकारांवरील (discretion) न्यायालयीन नियंत्रणाचे चिकित्सक परीक्षण करा. विवेकाधिकार वापरण्यात आलेले अपयश आणि विवेकाधिकाराचा गैरवापर अशा परिस्थितींमध्ये न्यायालये कशी भूमिका बजावतात, हे स्पष्ट करा.

प्र.4) भारतातील लोकपाल (Ombudsman) या संस्थेच्या संकल्पनेचा आणि कार्यपद्धतीचा अभ्यास करा. विशेषतः लोकपाल आणि लोकायुक्त कायदा, 2013 च्या संदर्भात. भ्रष्टाचार रोखण्यात या संस्थेची प्रभावीता मूल्यांकन करा.

- प्र.5)** भारतीय कायद्यानुसार शासकीय प्रतिरक्षण (Governmental Immunity) नियंत्रित करणाऱ्या तत्वांचे स्पष्टीकरण करा.
- प्र.6)** माहितीचा अधिकार अधिनियम, 2005 अंतर्गत “सार्वजनिक प्राधिकरण” (Public Authority) या संज्ञेचा अर्थ आणि व्याप्ती याचे चिकित्सक परीक्षण करा.
- प्र.7)** ‘अधिनियमित कायदे’ (Delegated Legislation) या संकल्पनेचे चिकित्सक परीक्षण करा आणि कायदेनिर्मिती अधिकारांच्या प्रतिनिधित्वाच्या मर्यादा स्पष्ट करा.
- प्र.8)** कॉर्पोरेशन (Corporation) या संज्ञेचा अर्थ आणि त्याची आवश्यक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. ते शासकीय विभागापेक्षा कशा प्रकारे वेगळे आहेत हे समजावून सांगा.
- प्र.9)** प्रशासकीय न्यायाधिकरण (Administrative Tribunal) म्हणजे काय? भारतामध्ये प्रशासकीय न्यायाधिकरणांचे स्वरूप, गरज आणि विकास यावर चर्चा करा.

भाग-क

- प्र.10)** कोणत्याही दोन विषयांवर थोडक्यात लिहा. [2×5=10]
- अ) दुसऱ्या पक्षाला ऐकण्याचा अधिकार (Audi Alterem Partem)
- ब) न्यायालयीन कार्यवाहीत सरकारचे विशेषाधिकार (Government’s privileges in legal proceedings)
- क) जागल्यांना संरक्षण (The Whistle Blowers Protection)
- ड) प्रमाणबद्धतेचा सिद्धांत (Doctrine of Proportionality)

Total No. of Questions : 5]

SEAT No. :

PE3214

[Total No. of Pages : 4

[6561]-155

T.Y.LL.B.

LAW

**LSEC 0905 : Introduction to Civil and Criminal Manual
(2023 Pattern) (Semester - V)**

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 35

Instructions to the candidates:

- 1) *Question No.1 is compulsory, and it covers five marks.*
- 2) *Solve any three questions from question No. 2 to 5*
- 3) *Figures to the right indicate full marks.*

Q1) Solve any of the five questions

[5×1=5]

- a) What does the Civil Manual provides to subordinate courts regarding the procedure and management of civil cases.
- b) According to the Civil Manual, what does a civil Judge must maintains for cases showing the progress and disposal of work.
- c) What powers does the High Court have in relation to the rules of the Criminal Manual from time to time?
- d) What is the consequence of non-compliance with the directions of the Criminal Manual may attract from the High Court.
- e) What are the main objective of the E-Courts Project?
- f) How the case status, daily orders, and judgments of the Bombay High Court can be accessed?.

Q2) Answer the following

- a) Describe the procedure for the preparation and institution of a civil suit as per the Civil Manual and the Code of Civil Procedure. **[6]**
- b) Write a note on the powers and functions of the Judicial Magistrates under the Criminal Manual. **[4]**

P.T.O.

Q3) a) Answer the following. [2×3=6]

- i) Explain the powers of Registrar as per the Bombay High Court Appellate Side Rules, 1960.
- ii) Explain the Constitution of Division Courts and Powers of Single Judge as per Supreme Court Rules, 1913.

b) What is the concept of Physical, Virtual and Hybrid Hearings [4]

Q4) a) Write answers to [2×3=6]

- i) Discuss the process of Drafting and Filing of Digital Pleadings.
- ii) Discuss the process of Appeals under Clause 15 of Letters Patent.

b) Attempt any one question. [1×4=4]

- i) Elaborate the Offices of the Court, its Sittings and Vacation, etc. as per the Supreme Court Rules, 1966
- ii) What are Powers High Court relating to Superintendence as per Criminal Manual?

Q5) Attempt any two questions. [2×5=10]

- a) Discuss the Issue of process as per Civil Manual.
- b) What is mean by Interim relief, its Application and its order.
- c) Write about PDF Bookmarking & Digital Signatures.

* * *

Total No. of Questions : 5]

PE3214

[6561]-155

T.Y.LL.B.

LAW

LSEC 0905 : Introduction to Civil and Criminal Manual
(2023 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2 तास]

[एकूण गुण : 35

- सूचना :- 1) प्रश्न क्रमांक 1 अत्यावश्यक आहे आणि त्यासाठी 5 गुण आहेत.
2) प्रश्न क्रमांक 2 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
3) उजव्या बाजूला दिलेले आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

प्र.1) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

[5×1=5]

- अ) सिव्हिल मॅन्युअल, दिवाणी खटल्यांच्या कार्यपद्धती आणि व्यवस्थापनाबाबत कनिष्ठ न्यायालयांना काय प्रदान करते ?
- ब) दिवाणी नियमावलीनुसार, खटल्यांचा कामाची प्रगती आणि निपटारा दर्शवणेसाठी दिवाणी न्यायाधीशाने काय करणे आवश्यक आहे ?
- क) वेळोवेळी येणाऱ्या क्रिमिनल मॅन्युअलच्या नियमांनुसार उच्च न्यायालयाला कोणते अधिकार आहेत ?
- ड) क्रिमिनल मॅन्युअलच्या निर्देशांचे पालन न केल्याने उच्च न्यायालयाकडून काय कारवाई/परिणाम होतात ?
- इ) ई-कोर्ट प्रकल्पाचे मुख्य उद्दिष्ट काय आहेत ?
- फ) खटल्याची स्थिती, दैनंदिन आदेश आणि मुंबई उच्च न्यायालयाचे निकाल कसे पाहता येतील ?

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या.

- अ) सिव्हिल मॅन्युअल आणि नागरी प्रक्रिया संहिता (Code of Civil Procedure) नुसार नागरी खटला दाखल करण्याची आणि त्याची नोंदणी करण्याची प्रक्रिया स्पष्ट करा. [6]
- ब) क्रिमिनल मॅन्युअलनुसार न्यायिक दंडाधिकार्यांच्या (Judicial Magistrates) अधिकार आणि कार्ये वर्णन करा. [4]

प्र.3) अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. [2×3=6]

- i) बॉम्बे उच्च न्यायालय अपीलिय बाजू नियम, 1960 (Bombay High Court Appellate Side Rules, 1960) नुसार नोंदणी अधिकारी (Registrar) याचे अधिकार यांचे स्पष्टीकरण द्या.
- ii) सर्वोच्च न्यायालय नियम, 2013 (Supreme Court Rules, 2013) नुसार विभागीय न्यायपीठांची (Division Courts) रचना आणि एकल न्यायाधीशांचे अधिकार स्पष्ट करा.

ब) भौतिक, आभासी आणि मिश्र (Hybrid) सुनावण्या ही संकल्पना काय आहे? [4]

प्र.4) अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या. [2×3=6]

- i) डिजिटल निवेदनांची (Digital Pleadings) मसुदा तयार करणे आणि दाखल करण्याची प्रक्रिया याची चर्चा करा.
- ii) लेटर्स पेटंटच्या कलम 15 अंतर्गत अपीले (Appeals Under Clause 15 of Letters Patent) ची चर्चा करा.

ब) खालीलपैकी कोणताही एक प्रश्न सोडवा. [1×4=4]

- i) सर्वोच्च न्यायालय नियम, 1966 (Supreme Court Rules, 1966) नुसार न्यायालयाचे कार्यालये, बसणे (Sitting) आणि सुट्ट्या (Vacations) इत्यादी याचे वर्णन करा.
- ii) क्रिमिनल मॅन्युअलनुसार उच्च न्यायालयाचे पर्यवेक्षणाचे अधिकार (Powers of Superintendence) विषय करा.

प्र.5) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. [2×5=10]

- अ) सिव्हिल मॅन्युअलनुसार प्रक्रिया जारी करण्याबाबत (Issue of Process) चर्चा करा.
- ब) अंतरिम दिलासा (Interim Relief) म्हणजे काय? त्यावरील अर्ज (Application) आणि अंतरिम दिलासा आदेश (Interim Relief Order) यांविषयी लिहा.
- क) पीडीएफ बुकमार्किंग (PDF Bookmarking) आणि डिजिटल स्वाक्षऱ्या (Digital Signatures) यांविषयी माहिती द्या.

* * *

Total No. of Questions : 10]

SEAT No. :

PE5079

[Total No. of Pages : 4

[6561]-158

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LDSE 0908(C) : LAND LAWS

(2023-CBCS Pattern) (Semester - V)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *Answer any two questions from Part A. Each question in Part A is for 15 marks.*
- 2) *Answer any three questions from Part B. Each question in Part B is for 10 marks.*
- 3) *Answer question. no. 10 from Part C as directed. Question no. 10 is for 10 marks.*

PART - A

[2×15=30]

Q1) Describe the provisions for the distribution of surplus land under The Maharashtra Agricultural Lands (Ceiling on Holdings) Act, 1961.

Q2) Discuss the provisions related to powers and functions of Revenue Officers under the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.

Q3) What is mean by “Record of Rights” and discuss the provisions related to record of rights as provided in Sections 147-159 of the code.

Q4) What is mean by “Tillers Day” and write a Note on termination of tenancy by operation of law under the Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948.

P.T.O.

PART - B

[3×10=30]

- Q5)** Write a note on historical background, object, application of The Maharashtra Prevention of Fragmentation and Consolidation of Holdings Act, 1947.
- Q6)** State and explain provisions relating to submission of returns and failure to submit returns under the Maharashtra Agricultural Lands (Ceiling on Holding) Act 1961.
- Q7)** Discuss the powers and functions of the Collector under the Mamlatdars' Courts Act, 1906.
- Q8)** Write a note on the functions and powers of the Maharashtra Revenue Tribunal under the Maharashtra Land Revenue Code, 1966.
- Q9)** Explain in detail provisions relating to termination of tenancy on default of Tenant under the Maharashtra Tenancy and Agricultural Lands Act, 1948.

PART - C

Q10) Write short notes on (any two).

[2×5=10]

- a) Grant of lands
- b) Wajib - ul - arz.
- c) Ceiling on holding of land
- d) Powers of Mamlatdar and Joint Mamlatdars

Total No. of Questions : 10]

PE5079

[6561]-158

Third Year LL.B. (Three Year Law Course)

LDSE 0908(C) : LAND LAWS

(2023 CBCS Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 3 तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :-
- 1) भाग-अ मधील कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-अ मधील प्रत्येक प्रश्न 15 गुणांचा आहे.
 - 2) भाग-ब मधील कोणत्याही तीन प्रश्नांची उत्तरे द्या. भाग-ब मधील प्रत्येक प्रश्न 10 गुणांचा आहे.
 - 3) निर्देशानुसार भाग-क मधील प्रश्न क्र. 10 चे उत्तर द्या. प्रश्न क्रमांक 10 हा 10 गुणांसाठी आहे.

भाग-अ

[2×15=30]

प्र.1) महाराष्ट्र कृषी जमीन (धारणेवरील कमाल मर्यादा) अधिनियम, 1961 अंतर्गत अतिरिक्त जमिनीच्या वाटपाच्या तरतुदींचे वर्णन करा.

प्र.2) महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 अन्वये महसूल अधिकाऱ्यांचे अधिकार व कार्ये यासंबंधीच्या तरतुदींची चर्चा करा.

प्र.3) “हक्कांची नोंदी” म्हणजे काय आणि महाराष्ट्र जमीन महसूल संहितेच्या कलम 147-159 मध्ये प्रदान केल्यानुसार हक्कांच्या नोंदीशी संबंधीत तरतुदींवर चर्चा करा.

प्र.4) “कृषक दिवस” म्हणजे काय आणि महाराष्ट्र भाडेकरार व शेतजमीन अधिनियम, 1948 अन्वये कायद्याच्या अंमलबजावणीद्वारे भाडेकरार संपुष्टात आणण्याबाबत एक टीप लिहा.

- प्र.5)** महाराष्ट्र विखंडन प्रतिबंध आणि एकत्रीकरण अधिनियम, 1947 ची ऐतिहासिक पार्श्वभूमी, उद्दिष्ट, अर्ज यावर एक टीप लिहा.
- प्र.6)** महाराष्ट्र कृषी जमीन (धारणेवरील कमाल मर्यादा) अधिनियम 1961 अंतर्गत विवरणपत्र सादर करणे आणि विवरणपत्र सादर न करणे यासंबंधीच्या तरतुदी स्पष्ट करा.
- प्र.7)** मामलेदार न्यायालय अधिनियम, 1906 अन्वये जिल्हाधिकारी यांचे अधिकार व कार्ये यांची चर्चा करणे.
- प्र.8)** महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, 1966 अन्वये महाराष्ट्र महसूल न्यायाधिकरणाची कार्ये व अधिकार यांविषयी एक टीप लिहा.
- प्र.9)** भाडेकरू डीफॉल्ट केल्यावर भाडेकरार संपुष्टात आणण्याशी संबंधित तरतुदी तपशीलवार स्पष्ट करा महाराष्ट्र भाडेकरार व शेतजमीन अधिनियम, 1948 अन्वये.

भाग-क

- प्र.10)** कोणत्याही दोन वर संक्षिप्त टिपणे लिहा. **[2×5=10]**
- अ) जमीन प्रदान करणे (Grant of land)
- ब) वाजिब-उल-आर्ज़ (Wajib-ul-arz)
- क) जमीन धारणेवरील कमाल मर्यादा
- ड) मामलेदार आणि संयुक्त मामलेदार यांचे अधिकार

